Katalikas, kurs neremia katalikiškos spaudos, neturi teisės vadintis geru Bažnyčios vaiku.
Vyskupas Ketteleris.

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. ŠVENTO JUOZAPO DARBININKŲ SĄJUNGOS ORGANAS

DARBININKAS
Lithuanian Semi-Weekly Newspaper
Published every TUESDAY and FRIDAY
366 Broadway, S. Boston 27, Mass.

VOL. XXXIII No. 26. Tel. SOth Boston 8-2680 ANTRADIENIS (Tuesday), BALANDIS (April), 6 D., 1948 M. Tel. SOuth Boston 8-2680 SIX CENTS

Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka

Dabarties Pastabos

Istorinė Savaitė
Raudonieji bando keršyt
Mokesčiai ir biznis
Amerikų konferencija
Šluot raudonuosius lauk

•

Prieš apie metus laiko Jung. Valstybių Valstybės Sekretorius Marshall, po eilės nesekmingų konferencijų dėl pastovios taikos Europoje ir taikos sutarties pagaminimo Vokietijai su Sovietų raudonaisiais nesutarimo, pasiūlė Europos valstybėms susiorganizuoti, o Amerika ateis su pagrindine pagalba, kad atstatyti valstybių ekonominį gyvenimą. Tuojaus visos Europos laisvosios valstybės nugirdo ir užgyrė tą Amerikos Marshallo planą, o Sovietų Rusija ir jos satelitai išėjo prieš. Kai kurie Sovietų satelitai irgi buvo pasisakę už Marshallo planą, bet turėjo nusilenkti raudonojo "boso" programai. Ir štai Jung. Valstybių Senatas ir Kongresas nutarė teikti Marshallo planu ekonominiam Europos atsistatymui vieniems metams $5,300,000,000. Be to buvo paskirta tiesioginiems karo reikalams kovai su raudonaisiais, Kinijai $463,000,000 ir dar pagelbinės paramos Graikijai ir Turkijai $275,000,000. Toji Amerikos duosni ranka aiškiai rodo pirštu į raudonųjų vergiškas užmačias ir jų imperialistinius siekius, kad prieš komunizmo potvinį daroma užtvanka.

•

Kada Marshallo ekonominės paramos Europai planas liko šios šalies užgirtas Kremlius įniršo ir griebėsi žygių kenkti Vakarinėms valstybėms Europoje. Vėliausias incidentas iškilo Berlyne. Sovietų raudonieji pajuto, kad Amerikos populiariškumas Vokietijoj didėja, o atplaukus Marshallo pagalbai, kuri pasieks ir Vokietiją, dar labiau pakirs Sovietų autoritetą, kuris ir taip pasilaiko tik ant ginklo, sugalvojo uždėti naują cenzūrą ant Jung. Valstybių, Anglijos ir Prancūzijos traukinių. Rusai panoro inspektuot traukinius, kurie eina į Berlyną iš paskirų zonų į Berlyno laisvas zonas. Kaip žinoma Berlynas yra padalytas ir valdomas keturių didžiųjų ir keturi didieji turėjo sudarę taip vadinamą laikinę karo tarybą Berlyno bendram valdymui ir bendrai Vokietijai. Bet pereitos kelios dienos atnešė, tos tarybos iširimą, nes Sovietų viršininkas viešai išmaršavo su savo delegacija iš posėdžio ir pareiškė, kad tokia taryba neveikia. Tas parodė, kad Sovietai nesilaiko Podstamo sutarties ir jie tęsė savotišką politiką ir toliau, siekdami išvaryti iš Berlyno visus alijantų valdininkus. Bet sutiko smarkų pasipriešinimą. Trys, su jais ir Amerika pabrėžė, kad jie Berlyno neapleis. Ir amerikiečiai, atsimokėdami raudoniesiems už jų "gerą širdį" dėl varžymo traukinių' apstojo savo Berlyno teritorijoj geležinkelio stotį iš kur raudonieji dirigavo savo rytinį geležinkelių susisiekimą ir pareikalavo išsinešti visiems raudoniesiems. Šie įvykiai duoda geros medžiagos karo pranašautojams, nes jie aptraukia pragiedriejusį dangų tamsiais debesimis, kurie byloja besiartinančią audrą.

•

Po pastarųjų šios šalies rinkimų respublikonų partijai laimėjus daugumą Kongrese ir Senate ir kaip paprastai partijos siekia žmonėms parodyti, kad jie stengiasi suprasti jų

Tęsinys 2-rame pusl.

Arkivyskupas Paaukojo Automobilį Seselėms

So. Boston, Mass. — Tuojaus po Velykų, Arkivyskupas Richard J. Cushing, suteikė reikalingą dovaną Labdarybės Seselėms, kurios veda Laboure Centrą, So. Bostone. Ta pačia proga jis asmeniai pašventino automobilį ir linkėjo Seselėms gražių sekmių lankant ligonius So. Boston apylinkėje.

Cukernės Streikas Gali Greit Baigtis

Cukernės So. Bostone streikas gali greit pasibaigti. "Jei American Sugar Refinery Co. sutiktų pakelti darbininkams 11c. į valandą, tai streikas tuoj galėtų pasibaigti" — pareiškė unijos atstovas.

Tokį algų pakėlimą savo darbininkams suteikė Revere Sugar Co., Chelsea, Mass. ir tokiu būdu išvengė streiko, kuris turėjo prasidėti praeitą penktadienį.

Jei darbininkai negaus 11c. į valandą algų pakėlimo šią savaitę, tai grįš prie savo pirmesnio reikalavimo 18½c. į valandą, pradedant su pradžia šių metų.

Dailidėms Padidino Algas $8.00 Savaitėje

Bostono ir apylinkės dailidės (karpenteriai) gavo algų pakėlimą po 20c į valandą bei $8.00 savaitėje. Dabar mažiausia karpenterių alga bus $2.10 į valandą arba $84.00 savaitėje. Šį stambų algų pakėlimą gavo ramiu derybų keliu. Jie yra susiorganizavę į Amerikos Darbo Federacijos (AFL) uniją.

Pagal naująją ratą foremonai gaus 25c. į valandą daugiau nei paprasti amatininkai. Amatininkų mokiniai (apprentices) gaus po $1.40c. į valandą.

Krašto Apsaugos Sekretorius Forrestal ir 'Karo Taryba' svarsto karo tarnybos reikalą. Sekretorius Forrestal įrodinėjo Kongresui, kad yra būtinas reikalas "kad išvengus karo" padidinti krašto apsaugos tarnybą 349,000 karininkų įvairiose srityse tarnybai. Taipgi įrodinėjo, kad yra būtinas reikalas "subalansuoti karo jėgos tarnybą" — sausžemyje, vandenyse ir ore. Tam reikia padidinti dabartinį skaičių karo tarnybos įvedant priverstiną karo tarnavimo laiką. Vaizdas parodo iš dešinės į kairę sėdi: Sekretorius Forrestal; Kenneth Royall, atstovas iš Armijos; John L. Sullivan iš Laivyno ir W. Stuart Symington, Oro Jėgų; stovi iš dešinės į kairę: Gen. Carl Spaatz, Oro Jėgų Štabo Viršininkas; Gen. Omar N. Bradley, Armijos Jėgų Štabo Viršininkas; ir Adm. Lewis E. Denfeld, Laivyno Operacijų Viršininkas. Siūlomas jėgų padidinimo planas kainuotų tris bilijonus dolerių.

IR KANADOS VYRIAUSYBĖ ATKERTA SOVIETAMS DĖL LIETUVOS PILIEČIŲ REGISTRACIJOS

Otawa, Canada — Kanados vyriausybė, per savo Užsienių Reikalų Departmentą, viešai paneigė Sovietų ambasados dedamus skelbimus laikraščiuose, kuriuose kviečia Lietuvos piliečius registruotis Rusijos piliečiais.

Vyriausybė išreiškia "apgailestavimą", kad Sovietų ambasada neatsiklausė Kanados vyriausybės dėl dedamų skelbimų. Kaip žinoma, Kanada kaip ir visos kitos laisvos pasaulio šalys Lietuvą ir kitas Pabaltijo valstybes pripažįsta nepriklausomomis.

Prieš kelias dienas Jungt. Valstybių Valstybės Departamentas taippat reagavo į tokius pat Rusijos konsulatų dedamus skelbimus. Jis išsiuntinėjo 48 valstybių gubernatoriams laiškus, kuriuose dar kartą pabrėžia, kad Amerikos Jung. Valst. nėra pripažinusios Lietuvos, Latvijos ir Estijos prijungimo prie Sovietų Rusijos, bet priešingai jos laiko tas šalis nepriklausomomis valstybėmis ir jų diplomatiniai atstovai laisvai veikia šioje šalyje. Laiškuose pabrėžiama, kad Rusijos konsulatai neturi teisės legaliai atstovauti Lietuvos, Latvijos ir Estijos, Jungt. Valstybių teismuose.

Prezidentas Pasirašė $6 Bilijonų Pagalbos Bilių

Washington, D. C. — Prezidentas Trumanas greit pasirašė Kongreso priimtą 6 bilijonų dolerių Pagalbos bilių.

Prez. Trumanas, pasirašydamas bilių, pareiškė, kad tai yra Amerikos atsakymas į agresorių užsimojimą pavergti suvargusį, bet dar laisvą pasaulį.

Šis bilius yra tai praplėstas Maršalo Planas, į kurį įimta Kinija ir kitos Rytų šalys.

Iš šios sumos bus teikiama ekonominė pagalba šalims, kurios nėra patekusios į Rusijos "globą", kad jos galėtų greičiau atsistatyti ir tuomi atsispirti prieš Rusijos imperializmą.

Gimė Kvintetas

Athenai, Graikija — Spauda praneša, kad Komotini kaime, p-nia Ellen Herepoulus pagimdžius kvintetą (5 kūdikius) — tris mergaites ir du berniuku. Kūdikiai esą normalūs ir sveiki.

Dvasiškija Ir Karalienė Lankė Teatrą

Paryžius — Prancūzijoje dvasiškijai uždrausta lankytis į teatrus, tačiau Bažnyčios vyriausybė padarė vieną išimtį, davė leidimą kunigams ir vienuoliams pamatyti naują judamą paveikslą "Marijos Apreiškimas".

Paveikslas vaizduoja Marijos Apreiškimą, aprašytą knygoje įžymaus kataliko ir buvusio ambasadoriaus Amerikai Paul Claudel.

Dalyvavo du vyskupai, daug kunigų ir Belgijos karalienė Elžbieta, užsienių ministeris George Bidault, Kanados ir Belgijos ambasadoriai.

Raudonieji Turi 8 Kartus Daugiau Kariuomenės

Washington, D. C. — Kadangi Rusijoj nuolat veikia priverstinas kareiviavimas, tai jos kariuomenė esanti aštuonis kartus didesnė už Jung. Valstybių. Amerika tik laivyne turinti didelę persvarą, kaip laivais, taip ir jūreiviais.

Sulygino Mokytojams Algas

Bostono School Committee savo posėdy nutarė sulyginti moterų mokytojų algas su vyrų mokytojų. Tokiu būdu moterys mokytojos gaus stambų algų pakėlimą. Kaikurioms mokytojoms tas pakėlimas sieks net $816. į metus. Pakėlimas galios nuo pradžios metų.

Vyrams mokytojams nubalsuota išmokėti po $400.00 į metus daugiau dėl pabrangusio pragyvenimo.

Rusai Sutinka Pakeisti Berlyno Susisiekimo Suvaržymus

Jung. Valstybių Militarē Valdžia Gavo Rusų Atsakymą į Protestą. –

Sovietų Atstovas Kviečia Pasitarimui

Berlynas, bal. 5 — Kaip žinoma, Sovietų Rupsijos militarė valdžia suvaržė Vakarų Sąjungininkų susisiekimą su Berlynu. Rusai savo pareigūnams įsakė nepraleisti nei vieno Jung. Valstybių ir Anglijos traukinių ir sunkvežimių be patikrinimo. Jung. Valstybės ir Anglija įsakė savo karo vadams neleisti rusams tikrinti jų traukinių ir sunkvežimių. Vienas Jung. Valstybių leitenantas nepaklausė įsakymo ir leido rusų policijai tikrinti amerikiečių traukinį. Gen. Clay pareiškė, kad tas leitenantas bus nubaustas.

Berlyne susidarė labai įtempta nuotaika. Britų kariuomenė tankais privertė rusų kariuomenės dalinius pasitraukti iš anglų kontroliuojamos Berlyno zonos.

Gen. Clay įsakė lėktuvais vežti maistą į Berlyną ir jokių nuolaidų rusams nedaryti. Iš visko paaiškėjo, kad Sovietai laužo Potsdamo nutarimus, kurie draudžia rusų armijai tikrinti Berlynan važiuojančius traukinius.

Sovietų Rusijos karo vadovybė pamatė, kad Jung. Valstybės ir Anglija nedaro jokių nuolaidų. Tai dabar rusai jau sutinka pakeisti suvaržymus ir siūlo Vakarų Sąjungininkams pasitarimą. Jung. Valstybių viršininkas pareiškė, kad jie maloniai sutinka tartis, bet niekad neleis rusams tikrinti traukinių.

Britų gen. Sir Brian Robertson pasiuntė kvietimus į valstybės pietus Berlyne, kad pagerbti maršalą Montgomery, pirmą britų komandierių čia, ir tokį kvietimą gavo ir rusų maršalas Sokolovsky. Jis kvietimą priėmęs. Sakoma, kad pakviestas ir Jung. Valstybių gen. Clay, ir tikisi, kad jis dalyvaus.

Italijos Armijos Paradas Romoje

Įspėjimas Komunistams

Roma, bal. 5 — Vakar čia įvyko pirmas Italijos militaris paradas nuo Mussolinio prieškarinių laikų. Parade dalyvavo apie 25,000 vyrų, apsiginklavusių moderniškais ginklais, tankais ir kitokiais kariniais pabūklais.

Kariuomenės paradas ėjo ir tomis gatvėmis, kur daugiausia "raudonukų" yra, kad įspėti juos nuo bet kokio sukilimo.

Dabar Italijoj pats įkarštis, nes balandžio 18 d. įvyks rinkimai. Komunistai turi įsakymus iš Maskvos veikti. Pereitą sekmadienį, Gorizijoj daugiau kaip 1,000 italų išardė komunistų politinį susirinkimą. Po to anti-komunistinė minia sudarė demonstraciją. Eidami gatvėmis dainavo italų tautines dainas ir šaukė: "Lai gyvuoja Amerika" ir "Mirtis Tito". Ir toji minia ėjo artyn Jugoslavijos sienos. Bet italai kareiviai ją sulaikė, kad išvengti nesusipratimų. Panašūs paradai įvyko Florencijoj, Turine, Milane ir Padvoj.

Komunistai baisiai nervavosi žiūrėdami į kariuomenės paradą. Kaikur komunistai užlipdė lapelius, sakydami: "Liaudies Frontas sveikina liaudies kareivius". Kaip žinoma, kada komunistai sako "liaudis", tai reiškia tą patį — "proletariatas," o "proletariatas" tai tie, kurie yra komunistai arba jų pakeleiviai. Šiandien komunistams jau nesiseka prigauti ir suvedžioti darbininkus, nes visi aiškiai mato, kad jie yra didžiausi tautos, Katalikų Bažnyčios ir demokratijos priešai.

Jungtinių Valstybių Militaris Paradas Trieste

Balandžio 6 d. įvyks Jung. Valstybių Armijos Diena. Tą dieną ir Trieste (laisvojo miesto, kurį demokratinės valstybės yra nutarusios grąžinti Italijai) gatvėse įvyks Jung. Valstybių Armijos paradas.

Palestinos Klausimą Spręs Specialiame Susirinkime

Lake Success, N. Y. — Jungtinių Tautų Saugumo Taryba 9 balsais priėmė Jung. Valstybių pasiūlymą sušaukti balandžio 16 d. specialę Jung. Tautų susirinkimą ir jame spręsti Palestinos klausimą.

Prieš šį Jung. Valstybių pasiūlymą susilaikymu nuo balsavimo pasisakė Sovietų Rusija ir pavergtosios Ukrainos atstovai.

Bostono Žydai Ruoš Protesto Paradą

Bostono žydai organizuoja didelį protesto paradą.

Protestuos prieš Jung. Valstybių pakeitimą savo nusistatymą Palestinos klausimu.

Protesto paradas bus šio ketvirtadienio vakare žydų apgyventoj sekcijoj.

Pagalbos Teikimas Tuoj Prasidės

Washington, D. C. — Valstybės Sekretoriaus pagelbininkas Lovett pareiškė, kad Marshallo Plano vykdymui jau esąs sudarytas skeletoninis aparatas ir jis pradėsiąs veikti su šiuo pirmadieniu.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

J. E. Kardinolas Stritch Priėmė Lietuvių Katalikų Delegaciją

Laimina Kongresą ir Sutinka Pats Jame Dalyvauti

Amerikos Lietuvių Katalikų Kongreso rengimo komiteto nariai buvo priimti Jo Eminencijos Kardinolo Samuel A. Stritch, Chicagos arkivyskupo. Jo Eminencija labai maloniai priėmė delegaciją ir sutiko dalyvauti Kongrese ir bažnytinėse iškilmėse pasakyti pamokslą. Taip pat davė vertingų patarimų Kongreso rengėjams. Jo Eminencija drauge su delegacija nusifotografavo.

Delegaciją sudarė: kun. Ignas Albavičius, ALRK Federacijos centro dvasios vadas; kun. prof. B. Urba, Kunigų Vienybės Chicagos provincijos pirmininkas; kun. P. Činikas, "The Marian" redaktorius; Stasys Pieža, Lietuvių Katalikų Kongreso rengimo komiteto pirmininkas ir "Herald - American" redakcijos personalo narys; L. Šimutis, A. L.R.K. Federacijos centro sekretorius, Kongreso rengimo sekretorius ir DRAUGO redaktorius.

Pamaldos Katedroje

Amerikos Lietuvių Katalikų Kongresas įvyks šių metų spalių mėnesy Chicagoj. Kongreso iškilmingos pamaldos įvyks Šv. Vardo Katedroj. Po pamaldų (jos bus 3 val. po pietų) Katedros Auditorijoj prasidės iškilmingas Kongreso posėdis.

Antrą dieną, pirmadienį, Kongresas tęsis Morrison viešbutyje.

Kongresas Atmetė Trumano Veto Dėl Taksų Sumažinimo

Washington, D. C. — Prezidentas Trumanas vetavo Kongreso priimtą bilių, kuriuomi yra sumažinami taksai sumoje $4,800,000,000 pamatuodamas, kad šiuose netikruose ir pavojinguose laikuose, sumažinimas taksų, sudaro pavojų šalies ekonomijai.

Bet Kongresas atmetė bei perbalsavo šį Prezidento "veto". Atstovų Butas balsavo 311 prieš 88, t. y., 45 balsais daugiau, nei sulig įstatymais reikalinga perbalsavimui, o Senatas balsavo 77 prieš 10-19 balsų daugiau nei reikalinga perbalsavimui. Ir tokiu taksų sumažinimo bilius lieka šalies įstatymu nuo balandžio 2 d., 3.16 val. po pietų. Šis įstatymas liečia taksų sumažinimą pradedant sausio 1 d., 1948 m.

Sulig šio įstatymo taksų rata sumažinama 12.6 nuoš. nuo pirmų taksuojamų $2,000.00 iki 5 nuoš. virš $136,700 įplaukų. Vietoje $500 išimtis padidinama iki 600 asmeniui.

Taigi šiuo sumažinimu galės pasinaudoti ir paprasti darbo žmonės.

Lietuvos Skautų Tremtinių Santykiai Su Amerikos Skautais

Stuttgart (LAIC) — Lietuvos skautai tremtiniai užmezgė artimus santykius su Amerikos skautais per 1947 m. įvykusią Tarptautinę Skautų Jamboree Paryžiuje. Ta proga jie per vieną amerikiečių skautų vadą — p. William Parker — įteikė prezidentui Trumanui dovaną, meniškai uždrožinėtą paminklinę lėkštę. Dovana buvo p. W. Parker įteikta kartu su šių metų Amerikos skautų sveikinimais Baltuosiuose Rūmuose. Ponas Prezidentas dovana grožėjosi ir atsiuntė per Amerikos Generalinį Konsulatą Stuttgarte (Vokietijoje) p. D. Hogdon, p. K. Tirvai, Lietuvos skautų vadui laišką —

The Foreign Service of the United States of America
American Consulate
Stuttgart, Jan. 5, 1948

Mr. Kazys Tirva,
Germany

Sir:

I am pleased to acknowledge the receipt by the President of the United States of a carved wooden bowl from the Lithuanian Boy Scouts. On behalf of the President we thank you for this splendid gift and for the spirit manifested in its giving.

Very truly yours
A. Dana Hogdon
American Consul General.

Vaizdas parodo kalbantį buvusį Valst. Sekretorių James F. Byrnes, graduantų klasei Citadel Military Academy, Charlestown, S. C. Jis savo ugningoje ir patriotingoje kalboje pareiškė, kad reikia veikti kuogreičiausiai ir sulaikyti Raudonųjų agresiją Europoje. Jis ragino kuogreičiausiai atgaivinti Rinktinę Tarnybą ir praplėsti oro jėgas.

Lietuva Kaltina

(LAIC) — Londone lenkų leidžiamas "Przegląd Polski" š. m. sausio mėn. plačiai pamini Lietuvos išlaisvinimui vadovaujančių veiksnių Jung. Tautų Organizacijai įteiktus kaltinimus prieš Sov. Rusiją. Jis rašo:

"Jungtinėse Tautose paskutiniu metu susidarė nepaprastai jautri padėtis. Nors Baltijos kraštai (Lietuva, Latvija, Estija) yra Sovietų užimti, tačiau JAV tos aneksijos nepripažino, ir Lietuvos pasiuntinybė toliau veikia Washingtone. Toji pasiuntinybė nesenai įteikė Jung. tautoms kaltinimą prieš Sovietus dėl žmonių naikinimo ("genocide" — naujas teisinis terminas, nušakantis visos tautos eksterminaciją, naikinimą). Kaltinime nurodoma, kad Sovietai vykdo lietuvių tautos naikinimą masiniais areštais ir žudynėmis, o ypač krašto gyventojų masinėmis deportacijomis į Sibiro "lagerius". Lietuvos atstovai reikalauja imtis priemonių, atatinkančių pagrindinėms teisėms, garantuotoms Jung. Tautų čartery, kad būtų sustabdytas lietuvių tautos naikinimas".

Straipsnis baigiamas šiais įspėjančiais žodžiais: "Po mažų vokiečiams "ataskaitų", jau būtų laikas stoti prieš pasaulio tribunolą dėl didžiausio žmonijos istorijoj vykdomo "genocide". Gal būt šiuo sykiu dar tą kaip nors atidės, bet tie, kurie tiki, kad pasaulis ne šetonui valdyti, — tiki taip pat, kad "nepabėgsit" nusikaltėliai!

Turkai Tariasi Su Graikais

Athenai, Graikija — Turkai ir ir Graikai veda derybas dėl pakto, sulig kurio, abiejų šalių ekonominiai reikalai ir užsienio politika būtų dar labiau koordinuojama.

Tuo reikalu į Graikiją yra atvykęs Turkijos Užsienio ministeris Nedjmeddin Sadak.

Vaizdas parodo Italijos studentų džiaugsmingą demonstraciją, kuria jie pareiškė dėkingumo Vakarinių valstybių jėgoms už pažadėjimą perleisti Trieste laisvą miestą Italijai. Komunistų simpatizatoriai bandė tą studentų demonstraciją sudrumsti, bet patys turėjo pasitraukti, kaip patyrė smarkų atsikirtimą. Italijos valdžia jau pareiškė Jugoslavijai, kad ji pasiruošus vesti tuo klausimu derybas.

Trys Lenkai Atskilėliai Nori Grįžti Į Katalikų Bažnyčią

New York — Inter-Katalikų Spaudos agentūra praneša, kad lenkų atskilėlių vyskupas Boleslaw Faron, taip vadinamos Senos Katalikų Tautinės Bažnyčios Lenkijoj, ir jo du kunigai dabar atlieka užsidarę rekolekcijas Čenstakavos vienuolyne ir ruošiasi grįžti į Katalikų Bažnyčią.

J. E. Kardinolas Hlond, Lenkijos Primatas, kai jis lankėsi Romoje, tai įteikė Šv. Tėvui prašymą tų atskilėlių vardu, kad leistų jiems grįžti Katalikybėn. Sakoma, kad atskilėlių vyskupas Faron parašė smulkmeniškai savo prisipažinimo prie klaidų raštą, kuris gal bus paskelbtas vėliau.

Užsidarė Pro-Komunistinė Mokykla

Bostone, šiomis dienomis užsidarė Samuel Adams School for Social Studies.

Šią mokyklą lankantieji studentai buvo bandoma indoktrinuoti komunistinėmis pažiūromis į gyvenimą. Nepersenai šioji mokykla buvo vyriausybės paskelbta "subversive" mokyklų ir organizacijų sąraše. Nuo to laiko jos mokinių skaičius pradėjo smarkiai pulti. Taip pat ir aukos jos palaikymui visai sumažėjo. Ir mokykla, kuri radosi 37 Province St. visai prie City Hall turėjo užsidaryti.

Tremtiniai Atsisveikina

Kopenhaga (LAIC) — Lietuviai tremtiniai kovo 2 d. Kopenhagoje suruošė įspūdingą koncertą emigruojančių atsisveikinimui su Danų visuomene. Koncertan atsilankė per 700 svečių. Turtingą programą atliko kultūrinis sambūris "Romuva" ir lietuviai skautai. Visi pados ir informacijos tarnybą, per radiją transiluos tautinę muziką, liaudies dainas ir duos žinių. Britų administracijai pritariant, toji sąjunga plės bendrą visų tautinių grupių, esančių tremtyje, kultūrinę veiklą ir bendradarbiavimą.

Granito Kirtėjai Sustreikavo

Amerikos Darbo Federacijos granito kirtėjai, Naujoj Anglijoj ir New Yorko apylinkėje išėjo į streiką.

Svarbiausias reikalavimas yra penkių dienų savaitės ir 7 valandų darbo dienos.

MOKINIAI DĖKOJA BALF'ui

Mes, lietuvių progimnazijos Rothenburge o/T mokytojai ir mokiniai nuoširdžiai dėkojame savo mielajam Geradariui BALF'ui už visas tas gėrybes, kurias jis, Amerikos lietuvių padedamas, yra mums paaukojęs.

Lygia dalia mes didžiai dėkingi ir už tą moralinę stiprybę, kurios mums įkvepia tasai faktas, kad ties mumis nuolat budi (nematomas, bet nujaučiamas, tarsi Angelas Sargas) mūsų tautiečių anapus Vandenyno labdaringasis jautrumas.

Juk atvejų atvejais BALF'as nuo mūs nuveja skurdo ir nevilties dvasią — taip, jog mes bent čia (savo stovyklų mokslo židinėliuos), prie bendro darbo jaukiai susigūžę, gauname pajusti kūrybingo džiaugsmo ir palaimos.

Taip tad mūsų jėgos ir pastangos tarpsta, bręsta, auga mūsų visų vilčių bendram tikslui — Nepriklausomai Tėvynei.

Rothenburgo Lietuvių
Progimnazijos Mokytojai
ir mokiniai (64 parašai).
(13a) Rothenburg a/T,
Vokietija (Bavarija)
USA Zone.

Nedavė Paso Wallace Atstovui

New York — Valstybės Departmentas atmetė paso aplikaciją Leo Isacson'o, nesenai išrinko komunistų kontroliuojamos Am. Darbo Partijos kongresmono. Jis norėjo vykti į Paryžių ir dalyvauti suvažiavime, kurio tikslas yra remti Graikijos komunistų gorilas.

Negavęs paso vykti į Paryžių, Isacson pareiškė, kad jis prašysiąs paso vykti į Palestiną.

Patarė Išdeportuoti CIO Vadą

New York — Immigration Service inspektorius, Arthur J. Phelan, patarė išdeportuoti John Santos, tarptautinį organizatorių CIO Transport Workers Union, kaipo ateivį komunistą.

Jis turi teisę apeliuoti į Imigracijos Komisionierių.

Tremtinių Spaudos Organizacija

Frankfurt (LAIC) — Britų zonoje organizuojama visų tautybių tremtinių spaudos sąjunga. Ji įsteigs tarptautinę spaudos ir informacijos tarnybą, per radiją transiluos tautinę muziką, liaudies dainas ir duos žinių. Britų administracijai pritariant, toji sąjunga plės bendrą visų tautinių grupių, esančių tremtyje, kultūrinę veiklą ir bendradarbiavimą.

PADĖKA

Reiškiame nuoširdų dėkingumą A.R.D. 15-tam skyriui Šv. Kazimiero parapijoj, Philadelphijoje, už gausią $400.00 auką naujos koplyčios fondui Viloje.

Dėkodamos prašome Viešpaties Jėzaus Švenčiausiame Altoriaus Sakramente, Kurio šventam nameliui įkurti paaukojote tiek daug jėgų, laiko ir nuovargio, kad Jis Jums teiktų malonių gausybę, ir leistų Jums džiaugtis amžina laime Savo dangiškoje buveinėj.

Švento Kazimiero Seserys,
Viloje Juozapo Marijos.

DABARTIES PASTABOS

(Pradžia 1-me puslapyj)

reikalus ir šalies pajėgumą, net dviem atvejais bandė pravesti mokesčių sumažinimą, bet vis sutiko Prezidento pasipriešinimą (veto) ir mokesčiai ligi šiol vis buvo tie patys. Bet šiuo trečiuoju kartu respublikonams atėjo į pagalbą ir kai kurie demokratų atstovai ir štai pereitą savaitę, kad Prezidentas ir vetavo tą sumažinimo mokesčių bilių, bet jis buvo sulig įstatymais apeitas — perbalsuotas. Visi šios šalies mokesčių mokėtojai mokes mažesnius mokesnius proporcionaliai jų įeigų. Bendra taksų sumažinimo suma $4,800,000,000. Sulig ekspertų tvirtinimo tas taksų sumažinimas duos daugiau biznio ir daugiau darbininkams darbo. O prie to kiekvienas darbininkas gaus savaitinę algą biškį didesnę negu lig šiol.

•

Šiomis dienomis vyksta Bogota, Columbijoj, Amerikų valstybių konferencija. Jung. Valstybių valst. Sekretorius Marshall ten nuvyko su 90 patarėjų. Toji konferencija turi surišti visas Amerikų valstybes bendru ekonominiu ir politiniu ryšiu. Pietinės Amerikos valstybės siekia išsiderėti iš Jung. Valstybių panašios ekonominės pagalbos kaip Europai, kad buvo patiekta. Bet Marshallas pabrėžė skirtumus tarp Europos ir Pietų Amerikos. Europos valstybės yra gamintojos, o jų gaminimo industrija išteriota, ji reikia atstatyti, kad valstybės galėtų iš gautos žaliavos gaminti išdirbinius. O Pietų Amerika turi galybę žaliavos medžiagų ir dar neištirtų gamtos turtų, nors ir jiems reikalingos mašinerijos, bet jiems negręsia toks pavojus iš ekonominio sukrėtimo, koks yra Europoj. Šalia tų ekonominių svarstymų yra ir bendros savisaugos rezoliucijos, kurios siūlomos vienbalsiam priėmimui, būtent: kad, Amerikų valstybės susirištų bendra sutartimi kovai už savo gerbūvį ir laisvę nuo gręsiančio komunistinio pavojaus; kad, būtų imamasi akcijos prieš penktą kolumną, kuri pasireiškia po Kremliaus direktyva viduje Amerikos valstybių; kad prieš-komunistinės veiklos reikalais būtų susitarta ir nustatyta veikimui bendra linija—pasiinformuota. Taigi Bogotos konferencija riša naują šluotą komunistiniams agentams, kurie turės pasirinkti kelią į raudonąjį "rojų" patys, o ne kitiems jį piršti.

Taip dalykams vykstant kiekviena valanda atneša naujus pasireiškimus, kurie veda į platųjį kovos lauką, kur turės susitikti vergijos ir laisvės nešėjai. **Kp.**

ALRK Naujos Anglijos Federacijos Apskrities Seimelis

Sekmadienį, balandžio 25 d., 1 val. p.p., Cambridge lietuvių P. Švč. N. P. parapijos svetainėje įvyks Naujosios Anglijos Federacijos Apskrities Seimelis.

Visi skyriai raginami gausiai prisiųsti atstovų. Taipgi visos katalikiškos organizacijos raginamos prisiųsti atstovų. Katalikiškos akcijos veikėjai, dvasiškija ir inteligentija, visi bendrai yra kviečiami dalyvauti šiame Seimelyje. Seimelis savaime bus svarbus.

Laikas sustiprinti katalikišką veiklą, nes milžiniški darbai mūsų laukia. Taigi mes visi, t. y. katalikiškos veiklos nariai, padarykime šį Seimelį viena didžiausių, nes ir Federacijos Kongreso nutarimu mes esame netik katalikiškos, labdaringos, bet sykiu ir politiškos veiklos kūnas Federacijos veikloje.

Dvasios Vadas Kun. J. Vaitekūnas
Pirm. A. Daukantas
Rašt. B. Jakutis

DARBININKAS
(THE WORKER)
Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly.
— by —
SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR
Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1870.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103. Act of October 8, 1917 authorized on July 12, 1918.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	$5.00	Amerikoje metams	$5.00
Domestic once per week yearly	$3.00	Vieną kart savaitėje metams	$3.00
Foreign yearly	$5.50	Užsieny metams	$5.50
Foreign once per week yearly	$3.50	Užsieny 1 kart sav-tėj metams	$3.50

DARBININKAS
366 West Broadway, South Boston, Mass.
Telephone SOuth Boston 8-2680

Štai Kur Wallace Geriausiai Tiktų

Su rusais jau beveik prieita prie kautynių, o Henry Wallace dar tebešūkauja, kad karo su Rusija nebus ir negali būti. Karo šmėkla tai esąs tik Trumano vaizduotės padaras.

Mes gerai atsimenam panašius taikos vajus, kuriuos darė Amerikos komunistai kaip tik tuo metu, kuomet prisiruošimas prie karo buvo pats reikalingiausias, pav. tuo laikotarpiu, kada Stalinas su Hitleriu buvo tampriai susibičiuliavę, tarsi kokie "du broliukai". Tačiau, kai du broliukai susipyko, ir Hitleris su kariuomene įžengė į Rusiją, komunistai ūmai pakeitė taktiką ir visa gerkle pradėjo raginti Amerikos vyriausybę tuč tuojau ruoštis prie karo. Keista buvo tokia tovariščių taktika, nemažai iš jų pasijuoktą, bet raudonieji bernužėliai su sveiko proto nuostatais nesiskaito: Stalino liepiami, jie ir beždžionėmis vaikščiotų — ant visų keturių.

Dabar bolševikų vardas Amerikoj tiek nusmuko, kad jie nebe išdrįsta perdaug aiškiai už Maskvą pasisakyti. Jie, žinoma, Rusijai dirba — dėl to netenka abejoti — bet tiek gudriai ir slaptingai, kad reikia tikro žinovo atspėti jų raštų bei kalbų tikslą. Tad tovariščių padėtis visai nepavydėtina. FBI labai gabiai suseka jų tikrąją veiklą. Tačiau jie susilaukė talkininko Wallace'o asmenyje. Jis kadaise buvo aukštokai iškilęs: buvusis vice-prezidentas, paskui valdomojo kabineto ministras. Dėja, net valstybės viršūnėse būdamas, Wallace nemokėjo sutramdyti dviejų savo didžiųjų silpnybių: jis subolševikėjęs bendrakeleivis ir demagogas, kokių maža. Be to, gimęs Amerikoj, jis nesidrovi išnaudoti savo pilietiškų teisių. Savigarbos jis kaip ir neturi, diplomatiniais gabumais nepasižymi, bet už tai moka meisteriškai kenkti Amerikos interesams. Keista, kad Amerikos vyriausybė ir visuomenė tokį žmogų gali pakęsti. Galėtų jį bent kaip nors izoliuoti, nutildyti. Šiuo atžvilgiu, vienas pilietis, pasirašąs Eiwyn Atherton, atspausdino laikraštyje (Boston Traveler) štai kokį pasiūlymą:

"Kodėl Kongresas neišleidžia įstatymo, kurs duotų Valstybės Departamentui galią išsiųsti Henriką Wallace į Rusiją, kaipo tinkamą medžiagą lend-lease'ui? Jeigu jis nori išlaisvinti pavergtas mases, tai rastų nesuskaitomų tam progų anapus geležinės uždangos. Taip pat rusų armijoj jis gal pastebėtų ką nors kitoniškesnio, kaip taikingą mums nusiteikimą. Arčiau stebėdamas tokius raudonuosius Kvislingus, kaip Thores, Togliatti, Gottwald, Tito, madam Pauker ir kitus, jis gal įžiūrėtų kiek skirtumo tarp laisvės bei demokratijos Rusijoj ir Amerikoj.

O kas jį žino, gal dar varytųsi prieš Staliną "antrosios partijos kandidatu" taikos ir gerbūvio platforma. Tik, deja, čia jiem abiem, Juozui ir Henrikui, gal susidarytų nesmagumų; ir Henrikui gal tektų šitaip adresas pakeisti: kur nors Sibire. Ko mes iš širdies jam linkime".

Taip; skelbti Rusijoj laisvę, taiką ir gerovę, būtų tinkamiausia Henriko veiklai dirva. Tačiau jis, kad ir apydurnis, dar tiek nėra durnas. Jo kailis puikiai įvertina savo saugumą ir auksinį Sovietų rublių.

K.

Pasiruošimas Kovai Prieš Komunizmą

Pavojų Akivaizdoje

Ir Bažnyčios vadovybė ir demokratinių tautų vadai, matydami šių laikų pavojus religijai ir žmonių laisvei, energingiausiu būdu skatina visuomenę budėti, organizuotis ir dirbti, kad būtų galima tuos pavojus į šali atblokšti. Pagaliau, ir mes patys galime matyti, kokie ir iš kur šiandien vėjai pučia. Tie "vėjai" vis labiau jaučiami, vis "šaltesni" ir "aštresni" darosi.

Kai kurios Europos tautos snaudė, kuomet tie "vėjai" jų krašte siautėjo. Jas netikėtai užklupo ir parbloškė. Kai kurios, tiesa, žinojo, kas jų laukia, ruošėsi, bet bolševizmo "vėjai" jėga jas sutriuškino. Tokiu būdu ir visai Europai ir Azijai gręsia labai dideli pavojai. Ir Amerika jau šiandien nebėr išimtimi. Ir jai gręsia tie patys pavojai. Jei parblokš Europą, Aziją, ateis ir Amerikos eilė. Baisu — ar ne? Bet ne bijoti reikia, tik ruoštis kovai. Ruoštis planingai, bet greit, įtraukiant į kovotojų eiles visas gyvąsias pajėgas.

Lietuvių Pareigos

Mes, lietuviai, irgi jokiu būdu negalime atsilikti. Juk ir mes esame Amerikos dalimi. Mūsų pareiga stoti į kovą prieš komunizmą yra net didesnė, negu kitų. Mes ne tik norime kooperuoti su demokratiniu pasauliui komunistinį siaubą nugalėti, Amerikos laisvą ir nepriklausomą gyvenimą išgelbėti, bet taip pat norime, kad lietuvių tauta būtų apsaugota nuo galutino išnaikinimo, kad mūsų tėvų kraštas — Lietuva būtų išlaisvinta.

Į tai atsižvelgiant, mums paskirai, kaipo lietuviams, reikia gerai susiorganizuoti ir savo darbais įrodyti, kad mes esame verti garbingo amerikiečio vardo, kad lietuviai, kaipo tokie, turi išlikti gyvi ir kad Lietuva yra verta išlaisvinimo.

Kas iš mūsų nežino, kad Amerikos Lietuvių Taryba — tai mūsų vienybės organizacija, kurią reikia remti visais galimais būdais, ją stiprinti, jos veiklą plėsti. Kas nežinome, kad Bendras Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas dirba kilnius gailestingumo darbus. Tam fondui reikia padėti ir auka ir darbu.

Jei kas iš mūsų veikėjų, dirbančių ALT, BALF ar abiem per keletą metų, mano, kad jiems jau laikas eiti į poilsį, klysta. Gal būt, kad jų pastangos ateičiai bus dar reikalingesnės, negu jos buvo praeityje, ar dabar yra. Taigi, nesilsėtis ir nelikviduotis reikia, bet stiprintis.

Katalikų Užsimojimai

Lietuviai katalikai, uoliai ir nuoširdžiai dirbdami bendrose organizacijose, joms gausiai aukodami, negali užmiršti savo lizdo, savo veiklos. Bendrieji darbai ALT ir BALF nė kiek nesutrukdo katalikams būti vieningiems savo tarpe, auginti savo organizacijas ir draugijas, turėti prie jų fondus, kad jų veiklą būtų galima labiau praplėsti, pagyvinti.

Todėl, Amerikos Lietuvių R. K. Federacija užsimojo sukelti keletą dešimtų tūkstančių dolerių, kad patenkinti pačius būtiniausius lietuvių katalikų organizuotosios visuomenės kultūrinius, labdaringus ir kitokius reikalus, kurių vis dėlto yra nemaža ir labiau svarbių. Kai kurie iš jų mūsų spaudoje jau buvo gana aiškiai ir smulkmeniškai išdėstyti. Kiekviena lietuvių katalikų organizacija, draugija ir klubas, kiekvienas sąmoningas lietuvis katalikas ALRKF vedamame vajuje turėtų atiduoti savo dalį — auką. Ją reikia pasiųsti — Very Rev. Monsignor John Balkūnas, 64-14 — 56th Road, Maspeth, L. I., N. Y. Naujasis prelatas yra ir Federacijos centro ir vajaus komisijos iždininkas.

Šis reikalas yra svarbus. Jis įeina į tą programą, kuri šiandien taip labai reikalinga kovai prieš komunizmą, kuris turi jau pavergęs kelioliką tautų, jų tarpe ir Lietuvą, kuris gręsia Europai ir kitiems kontinentams, kuris ir Amerikos laisvą, nepriklausomą ir demokratinį gyvenimą siekia pasmaugti.

L. Šimutis, ALRKF Sekr.

PABALTIJO UNIVERSITETAS PRAŠO STIPRIOS PARAMOS

Pabaltijos Universiteto lietuvių profesorių draugijos valdyba (prof. Myk. Biržiška, Vladas Stanka, Vacl. Biržiška, J. Puzinas ir Pr. Čepėnas) šiomis dienomis atsiuntė BALF valdybai laišką, kuriuo reiškia širdingiausią ir giliausią padėką už globą ir šelpimą.

Pabaltijos Universitetas pradėjo veikti 1946 m. pradžioje. Iki šiam laikui baigti jau keturi semestrai arba dveji mokslo metai. Lapkričio 17 d. pradėtas penktas semestras arba treti mokslo metai. Mokslo personalas buvo sukomplektuotas vien tik iš Pabaltijo universitetų ir aukštųjų mokyklų mokslo personalo narių. Studentais buvo priimami vien tik buvusieji studentai arba asmenys, turį brandos atestatus. Universitete veikė aštuoni fakultetai: filosofijos, teisių mokslų su ekonomikos mokslų skyrium, gamtos - matematikos, žemės ūkio, mechanikos, architektūros, medicinos ir chemijos.

Dėstymas atitiko kitų universitetų dėstymą. Todėl vokiečių universitetai, pripažindami Pabaltijo Universiteto akademinį pobūdį, pilnai užskaito Pabaltijos Universitete atliktus darbus. Mokslo personalo skaičius buvo arti 200, studentų arti 1,000. Per dvejus mokslo metus viso buvo perskaityta arti 20,000 mokslo paskaitų valandų. Daug studentų, kurie dėl karo veiksmų buvo nutraukę savo mokslą, dabar gavo progą studijas baigti. Pabaltijo Universitetas, neturėdamas formalios teisės išdavinėti diplomus, išdavinėjo liudymus, kurie paprastai traktuojami lygiai su diplomais. Nežiūrint tam tikrų sunkumų ir kliūčių, Universitetas, kuris dabar oficialiai vadinasi "Study Centre", Britų Vyriausybės pritarimo dėka gavo leidimą toliau tęsti savo darbą senais pagrindais.

JUNGIA 3 TAUTŲ INTELIGENTIJĄ

Išeivijoje Pabaltijo Universitetas yra, be abejo, didelės reikšmės institucija. Jo įsikūrimas leido Pabaltijo profesoriams tęsti savo mokslo darbą ir jaunuomenei, kuri negalėjo rasti sau vietos perpildytuose vokiečių universitetuose, tęsti arba pradėti akademines studijas. Be to, **Pabaltijo Univerrsitetas, jungdamas trijų Pabaltijo tautų atstovus, sudaro pirmą įstaigą, kurioje glaudžiai ir organiškai bendradarbiauja trys tautos,** kas yra reikšminga šių tautų istorijoje. Tokios rūšies univerrsitetas yra vienintėlis pasaulyje ir, kaip atrodo, tikrai nusisekęs eksperimentas.

Pabaltijo Universiteto lietuvių skyrius beveik visą laiką sudarė vieną trečdalį viso šio universiteto profesorių ir vieną trečdalį jo studentų. Tik pastaruoju laiku dėl imigracijos į Angliją ir Kanadą šis studentų nuošimtis kiek sumažėjo.

LIETUVYBĖS CENTRAS

Be bendrų Pabaltijo Universiteto uždavinių, Lietuvių Skyrius atlieka šias dar tam tikras funkcijas:

1. Dėl ypatingų gyvenimo sąlygų studentai gyvena kartu su profesoriais. Tuo būdu susidarė glaudūs santykiai padeda mūsų profesūrai veikti studentus ne tik paskaitų ir studijų metu, bet ir kasdieniniame gyvenime. Tikimasi, kad šių santykių pasėkoje susidarys reikšminga akademinė lietuvių grupė, išauklėta laisvės, humanizmo ir lietuviškumo dvasioje.

2. Pabaltijo Universiteto Filosofijos ir Filologijos Fakultete susispietė gražus mūsų **lituanistų būrelis. Šis Lituanistikos Skyrius yra vienintėlis toks centras išeivijoje, o kaip laisvos mokslinės lituanistikos židinys, gal būt, ir visame pasaulyje.** Jau tas, kas ligi šiol yra čia padaryta, turi mums savo reikšmės, o jei bus dirbama ilgesnį laiką, dabartinėmis tautos gyvenimo sąlygomis turės dar didesnės reikšmės.

REIKIA DAUG PAGALBOS

Atsižvelgdami į visa, kas čia pasakyta, dėkodama Raudonajam Kryžiui ir BALF'ui už jau suteiktą mūsų studentams paramą, Lietuvių Profesorių Draugijos Valdyba prašo, kiek sąlygos leidžia, teikti ją ir toliau, ypač turint galvoje liūdnas Pabaltijo Universiteto studentų gyvenimo sąlygas. Universitetas veikia dabar Hamburgo priemiestyje Pinneberge: maisto problema visur sunki, bet čia didmiesty ji yra ypač komplikuota. Be to, studentai, dirbdami Universitete po 8 val. per dieną auditorijose ir dar besiruošdami namie, neturi laiko savo būklę gerai aprūpinti, todėl ir reikalingi paramos daugiau negu kitur. Nors studentai gerai žino organizacijų keliamus sunkumus ir supranta, kad jos nėra susirišusios kokiais įsipareigojimais jųjų atžvilgiu, tačiau tos paramos — stipendijų nutraukimas būtų suprastas kaip mūsų visuomeninių organizacijų nepasitenkinimo ženklas, kurio mūsų studentai, mūsų nuomone, visiškai nebūtų užsitarnavę. Jie dirba ir studijuoja ne vien savo asmeniniais sumetimais, bet ir aiškiai siekia bendrų mūsų visuomeninių ir tautinių tikslų.

Pabaltijo Universiteto Lietuvių Profesorių D-jos Valdyba.

Parašė **Jonas Kmitas**

PARTIZANAI

Antroji dalis

11.

Klaikus Pavojus

Tačiau vadas nutildė minią ir bandė ramiai su Pochotinu tartis.

— Na, į ką tai panašu, tovarišč kapitone? Juk žadėjai bent dvi mums atiduoti.

Tas besigretinimas į "tovariščius" dar daugiau Pochotiną suerzino. Tie nešvarūs tamsūnai, plėšikai ir žmogžudžiai siūlosi jam į tovariščius! Ir jiems pahašiu pinigu reikia atsimokėti. Kaip pasiutiškai neskanu. Bet tokia jau padėtis susidarė. Visomis pajėgomis tramdydamas pyktį ir pasibiaurėjimą, Pochotinas pareiškė:

— Tovariščiai! Aš greitomis vienu žodžiu suklydau. Aš pasakiau, kad visos trys man priklauso, o reikėjo pasakyt: čekai priklauso. Čeka visų pirmiausia. Ji turi pamatyt šias belaisves, jas ištardyti ir paskui jau vieną man ir kitas dvi jums atiduoti. Jei kitaip pasielgsime, čeka pasodys mus į kalėjimą. O paskui — patys gi žinote: tardymas, kankynės ir — kulka į pakaušį.

Visagalinčios čekos vardas padarė įspūdžio. Istrebitelių vadas nežinojo, ką besakyti. Ir jie visi nugastaujančiomis akimis viens į kitą žvalgėsi. Pochotinas nudžiugo. Žinoma, su panašiu reikalu atsidūrti čekos naguose jis taip pat nenorėjo, kaip ir istrebiteliai. Tačiau šiuo atveju jis pasiryžo imtis net tokios priemonės, kad tik kaip nors išgelbėtų belaisves iš šių žmogžudžių rankų. Gi taip su čeka pasielgti, bus galima vėliau išgalvoti. Dabar — by tik nustumt betarpiškai gręsiantį pavojų. Tad Pochotinas džiūgavo, laikinę išeitį suradęs. Tačiau ir istrebitelių galvose vystėsi viena sutartinė mintis, ar verčiau gyvuliškas instinktas: patenkinti savo geidulius, nelaukiant čekos nuosprendžio. Čekistai — ką gi: ponai. Jie sau visas tris pasiliks, o jiems, istrebiteliams, — špygą. Jie iš prityrimo žino, kad Sovietų tvarkoj mužikas - proletaras vien išnaudojimui tinka. Dirbk, prakaituok, žūk nuo partizanų kulkų, o ką už tai gauni? Jei gerai, tai tuščią pagyrimą; jei koja kiek paslydo, tai kulką į pakaušį. Tad naudokis tuo, ką šiandien pasigriebi, nes rytoj gal būsi žuvęs. Kaip tik tą mintį visi urmu pajuto ir nirštančiais balsais pradėjo šūkauti:

— Ką čortu čeka! Podavai mums mergaikas!

Ir visas būrys grasinančiai slinko pirmyn. Pochotinas stovėjo viens prieš įsiutusių burliokų gaują. Ne, nebeviens. Greta jo atsistojo iš kažinkur išlindęs Gražbilys. Jau jų du, bet beviltiškai permaža prieš penkioliką šėlstančių kacapų. Klaiki padėtis, bet reikia kas nors pradėti. Pirmas susiprato Gražbilys. Kažką pakuždėjo Pochotinui į ausį. Tam lyg švystelėjo vilties spindulėlis.

— Nugi iš tiesų. Išrišk joms rankas ir duok ginklų.

Vienoj akimirkoj Gražbilys nupiaustė virves nuo belaisvių rankų ir atkišo joms po revolverį, bet pištalietus jos turėjo, išskyrus Aldoną, kurios revolverį istrebiteliai buvo atėmę. Gražbilys jai davė kišeninį Koltą. Nebereikėjo belaisvėms aiškinti, kokiu tikslu tai daroma. Jos pačios puikiai savo uždavinį suprato. Jei pavojus nuo istrebitelių kaip nors bus likviduotas, tai jos nebesiduos pavergiamos. Jos trys ginkluotos prieš du neryžtingu vyru — pergalė daugiau negu užtikrinta... Viena Alena daugiau už juodu verta. Pagaliau, jei bus susišaudymų — o be jų nebus apseita — tai šūvių atgarsiai gali kokią pagelbą atgabenti. Juk požemyje kas nors jų pasiges. Taigi jų dvasia, prieš valandėlę visai nusiminusi, gerokai atgijo.

Su grįžtančia energija jos stojo rikiuotėn. Jauku turėti rankoje ginklą. Atkišusios revolverius, jos laukė užpuolikų. Pochotinas, nors ir nemėgo kautynių, bet šiuo momentu rado savyje pakankamai ryžtingumo ginti ponių gyvybę ir garbę. Šiaip taip susitelkęs į šaltą nuotaiką, jis savo mažu frontu pasitraukė kiek toleliau į krūmokščiais nuaugusią kalvelę, kurioje galėjo geriau pasislėpti nuo priešo kulkų. Istrebiteliai kurį laiką stovėjo lyg nepasiryžę, bet tarp savęs pasitarę, pradėjo Pochotino frontą apeiti. Lengva jiems tai padaryti, nes jų buvo keturis kartus daugiau. Jie nešaudė, tik repečkomis šliaužė artyn. Buvo kažkas klaikaus ir baisingo tam jų gyvastiškam šliaužime. Pochotinas taip pat saviškiam įsakė kol kas nešaudyti. Bet Aldona ir Emilija, nebegalėdamos ilgiau žiūrėti į tą slapukišką kacapų artėjimą, pradėjo nervingai šaudyti.

— Ką jūs darote? — sušuko Alena. — Taupykite šovinius, juk ištekliaus nebeturime!

Bet anų revolveriai, nejučiomis pirštų spaudžiami, tarškėjo toliau.

— Et! — desperatiškai riktelėjo Pochotinas ir atsistojęs pradėjo šaudyti.

Istrebiteliai paleido keletą šūvių, ir Pochotinas susmuko ant žemės.

— Dabar nors mudu laikykimės! — atsikreipė Alena į Gražbilį, bet Gražbilio nebesimatė. Jis jau buvo įniręs į bruzgynų tankmę.

Istrebiteliai visai arti. Jų akys žėri džiugesiu dėl lengvos pergalės. Aldona nervingai spaudė revolverio gaiduką. Deja, vamzdis tuščias.

— Viskas baigta! — nusitvėrė ji abiem rankom už galvos.

Emilijos revolveris taip pat nebešaudė. Ji abejingai sėdėjo, nunėrusi galvą. Alenos revolveris dar tebe pilnas. Ji šaltai taikė į artimiausio kacapo galvą.

(Bus daugiau)

Aukštagirės Dvasia

Ir Vėl Mus Iškėlė

Praeitais metais pavasarį Seedorf'o stovykla, kur buvo pabaltiečių apie keturius tūkstančius, tarp kurių buvo lietuvių apie du tūkstančiu, liko išdraskyta į daugelį stovyklų ir tam tikra lietuvių grupė, susidedanti iš šeimų, turinčių mokyklinio amžiaus jaunuomenę, buvo perkelta į Stadę. Čia reikėjo daug padėti darbo, kol žmonės įsirengė, nes barakai buvo labai apleisti, kai kurie iš jų buvo be langų ir net be durių. Lietuvių pastangų dėka barakai buvo aptvarkyti ir buvo stovykloje įsteigta gimnazija, pradžios mokykla ir vaikų darželis. Stade's stovyklos lietuvių gimnazija pagal mokinių skaičiaus gausumą buvo pati didžiausia visoje Anglų zonoje. Stovyklos bei moksleivių choras su tautinių šokių grupe padarė kelis pasirodymus anglų kariškiams ir jų šeimoms ir taip pat turėjo kelis pasirodymus miesto vokiečių visuomenei. Vokiečių laikraščiai šiltai atsiliepė apie lietuvių dainas, ypač palankiai apie tautinius šokius. Stovyklos kultūrininkų pastangų dėka buvo gautas iš vietinės karinės valdžios leidimas spausdinti lietuvių kalba periodinį mėnesinį kultūros žurnalą "Žingsniai", Tuo tarpu miesto spaustuvės neturėjo lietuviško šrifto. Ir čia per lietuvių pastangas buvo rasta išeitis — viena Stade's spaustuvė įsigijo lietuvišką šriftą. Žurnalas išeidavo periodiškai ir jo tiražas buvo didelis. Tai buvo vienintelis lietuvių kalba žurnalas, kuris buvo leistas Anglų zonoje spausdinti. Be ta, buvo atspausdinta matematikos knyga Br. Ketarausko "Diferencijalinio ir integralinio skaičiavimo pagrindai" mokslo reikalams. Daug vargo ir darbo reikėjo padėti, kol ta knyga buvo atspausdinta. Toji vokiečių vokiečių spaustuvė turėjo mažai matematinių ženklų; be to, iš visų spaustuvės darbininkų tik vienas teturėjo šiokį tokį supratimą apie matematiką, o kiti toje srityje visai analfabetai (nemokšos); o kas svarbiausia, kad reikėjo spausdinti iš rankraščio, rašyto ranka, o nemokantiems lietuvių kalbos to darbo buvo neįmanoma padaryti, reikėjo laikas nuo laiko padėti išskaityti kiekvieną rankraščio puslapį. O kiek tos korektūros reikėjo taisyti, tai sunku ir apsakyti. Bet darbščiu rankų dėka buvo tai viskas nugalėta. Buvo norima atspausdinti Br. Ketarausko "Svajonės apie žemę ir dangų" (lengvi pasiskaitymai apie dangaus kūnus ir jų reiškinius apysakų formose) ir kitokio pobūdžio knygų, bet tas nelemtas po stovyklas žmonių kilnojimas sutrukdė tolimesnį darbą, o gal būt ir nebus visai galimybių toliau taip sėkmingai kultūrinį darbą dirbti.

NELAIMĖS ATEINA NELAUKIAMOS

A mother is putting her child to bed . . . . . .

a tornado imprisons them in the wreckage of their home

Jaunieji mokykloje rūpestingai darbuojasi...

bet ekspliozija išdraskė mokyklos namą...

ANY of these tragedies could happen to you and yours . . . for Disaster doesn't ask permission. It strikes without warning.

But where Disaster goes and Panic prevails, there too is the Red Cross. Prepared for action, calm in the face of danger, experienced in the succor of suffering humanity, the Red Cross brings relief quickly, generously, efficiently.

And . . . afterward . . . the Red Cross stands by the injured and the desolate through difficulties Disaster caused . . . to help rebuild their homes, restore their strength, and give them new courage to carry on.

The Red Cross doesn't stop to ask questions—it knows no boundaries, no prejudices, no limitations. All it asks is *your* help—for it cannot exist without *you*.

IT'S YOUR RED CROSS... KEEP IT GOING *Give Generously!*

STOVYKLOS GYVENTOJUS JAUDINO

Sausio mėn. 10 dieną pranešta, kad Stade's stovykla turi būti iškelta tarp sausio mėnesio 13 d. ir 23 d. į Dedelstorfą, Žmonės subruzdo. Jų nuotaikos pasidarė labai liūdnos. Kai kurios moterys net verkti pradėjo. Pagalvokite, pačiame žiemos viduryje nei iš šio nei iš to stovykla yra keliama už 200 kilometrų, o geležinkeliu važiuojant, gal bus dar dvigubai toliau. Be to, toji stovykla buvo keliama netoli rusų zonos, tiksliau kalbant, 20 kilometrų nuo rusų sienos. Taigi stovyklos gyventojus jaudino du dalykai: žiemos laiku keltis ir kėlimasis prie rusų zonos. Sausio mėnesio 10 d. vakare pats stovyklos direktorius kap. W. H. Davies darė pranešimą gyventojams apie iškėlimą. Pasak jo, jis pats asmeniškai gailisi žmonių, kad jie žiemos laiku yra iškeliami, tačiau tas įsakymas esąs ne jo, bet aukštesnės karinės valdžios, todėl jis čia negalįs nieko padėti, bet tik turįs pastebėti, kad naujoje vietoje pastatai esą labai puikūs, erdvūs, veikiąs centralinis šildymas, todėl mums nereikėsią vargti su kuru ir galėsią šilčiau gyventi. Jis pažymėjo, kad jis manąs, kad ten būsią žmonėms daug geriau gyventi, ir palinkėjo sėkmės. Tuo tarpu viena moteris, kuri buvo drąsesnė ir iškalbingesnė, pradėjo su ašaromis prašyti direktoriaus, kad jis padarytų žygių, kad nekeltų žmonių žiemos laiku, o tą kėlimą atidėtų į pavasarį. Ji sakė, kad ji prašanti visų susirinkusių vardu anglų karinės valdžios, kad mus nekankintų, nes tokiu laiku mūsų ir mūsų vaikų mėčiojimas iš stovyklos į stovyklą ardo mūsų paskutiniąsias jėgas; mums nereikia nei gerų butų, nei centralinio šildymo, mums pakanka prastų barakų, o geruose butuose tegul gyvena anglai arba vokiečiai; o jeigu karinė valdžia negali mūsų pasigailėti ir išklausyti mūsų prašymo, tai tegul kelia ne arčiau prie rusų zonos, bet kur nors toliausiai nuo jos. Mes bėgome, pasak jos, nuo rusų, palikę savo tėvynę, viską prarasdami, tenorėdami išgelbėti vaikų ir savo gyvybes. Rusai, sakė ji, užtenkamai mūsų kraujo prisisiurbė, nepasitikime anglų saugumu, būdami arti rusų, nes mes pažįstame jų klastas bei žabangas. Direktorius pažadėjo tuos iškeltus motyvus pristatyti aukštesniajai karinei valdžiai, bet nuo savęs jis pridūrė, kad mažai tėra vilties, kad iškėlimas būtų atidėtas.

NESISKAITĖ SU PRAŠYMAIS

Sausio mėn. 12 dieną stovyklos gyventojai sužinojo, kad žmonių iškeldinimas yra neatidėtas ir pats iškėlimas įvyks sausio mėnesio 20 d. — 22 d. Nuliūdo stovyklos žmonių širdys. Vadinasi, gyventojų maldavimas liko neišklausytas. Karinė valdžia neparodė žmoniškumo. Žmonės pradėjo pakuoti savo daiktelius. Artinosi toji nelemtoji diena.

Štai ir išaušo baisioji diena. Kelios mašinos atvažiavo žmonių daiktų vežti į vagonus. Lauke šlapias sniegas pradėjo kristi. Važiuojančių gyventojų daiktai buvo sudėti lauke. Sunkvežimiai tuos daiktus vežė ištisą dieną ir naktį. Ir sausio mėn. 20 dieną pirmasis transportas išvyko į Dedelstorf. Sausio mėnesio 22 dieną atvyko ir paskutinysis transportas į naująją stovyklą.

Atvažiavus žmonėms į naują vietą, iškilo įvairios negerovės, kas paprastai įvyksta, stovyklas kilnojant. Pasirodo, kad centralinis šildymas veikė ne visuose blokuose. Tie, kurie pateko į neapšildytus kambarius, atsidūrė labai blogoje padėtyje. Juk žmogus žiemos laiku negali gyventi nekūrenamame kambaryje. Tik rusai laiko savo vergus neapšildomuose barakuose. Stovyklos administracija uždraudė žmonėms statyti pečiukus, kadangi jie gadina blokų išorinį vaizdą. Mat, kokia tvarka viešpatauja pasaulyje. Žmonės turi gyventi neapšildomuose pastatuose, idant kitiems, retkarčiais pereinant per rajoną, negadintų skonį.

Keturias dienas žmonės pildė tą įsakymą, dantis sukandę, o susirgusius vaikus nuo peršalimo atidavė į ligoninę. Galų gale pritrūko dypukams kantrybės kęsti šaltį ir pradėjo vargais negalais įsigytus pečiukus statyti. Juk negalima norėti, kad žmogus savo laisva valia šaltų dėl kažkieno nemokėjimo tvarkyti savo pavestų pareigų.

Kitiems buvo dar blogiau. Mat, kaip suvažiavo žmonės, stovyklos administracija vietoje septynių pažadėtų blokų tedavė tik šešius. Tokiu būdu tie žmonės, kurie buvo paskirti į tą bloką, kurio anglai nedavė, pasiliko po atviru dangumi. Prasidėjo milžiniškas dejavimas bei aimanavimas. Galų gale tie žmonės buvo sutalpinti į sales. Rytmetį prasidėjo žmonių glaudinimas, Bet pasirodė, kad duotose patalpose atvažiavusius žmones negalima sutalpinti. Iškilo įvairūs kivirčiai. Stovyklos administracija nedavė žmonėms daugiau pastatų, nors turėjo laisvų. Še tau puikūs pastatai ir centralinis šildymas!

Galų gale pasklido toks gandas, kad jeigu iki sausio mėnesio 28 dienos lietuvių bendruomenė pati nesusitvarkys, tai anglai išvarys visus žmones su daiktais iš patalpų ir ims patys tiems žmonėms patalpas skirstyti iš naujo. Jeigu šitokia tvarka įvyks, tai visas stovyklos kultūrinis gyvenimas nueis velniop.

Žmonės atvažiavę išbuvo keturias dienas be karšto viralo. Niekas tuo nesirūpino, o tai žiemos metu labai paveikė į žmonių nuotaikas ir į jų sveikatingumą, ypač į vaikučius ir į sergančius žmones. Pagal oficialius stovyklos administracijos įsakymus niekas negali privatiškai sau virti, tai ką žmonės būtų turėję per tą laiką valgyti. Taigi noroms nenoroms dypukai turėjo tuos įsakymus apeiti, kitaip tariant, turėjo juos laužyti.

Liūdnas dalykas dar yra tai, kad toje stovykloje turi gyventi ne vien lietuviai, bet kartu su latviais. Latviai čionai buvo atsikėlę žymiai anksčiau ir įsikūrė gan patogiai. Jie, bijodami prarasti savo postų, daro lietuviams daug įvairių nemalonumų, kas, žinoma, blogai veikia į tarpusavio bendradarbiavimą.

Ir taip liko Stade's lietuvių stovyklos kultūrinis gyvenimas, žmonių geras sugyvenimas, suardytas. O tai viskas įvyko per neapdairų žmonių mėčiojimą po stovyklas.

Tikrai doras žmogus yra tas, kuris turi drąsos pažiūrėti velniui į akis ir pasakyti: tu esi velnias.

Garfield.

PETELIŠKĖ

Mirksnio verge, mirksnio tarne,
Aš pažįstu tavo sesę,
Peteliškę margasparnę —
Ji gi tavo mįslę tęsia.

Nuo lapelio ant žiedelio —
Ji vis tūpia, lengvaduonė,
Ir nevokia kito kelio
Ir kaip tu, netaupo kluone...

Ji aplenkia žiedą kartų
Ir neboją, vos nutūpus,
Kad jau greit prie daržo vartų
Sudrebės sparneliai trupūs —

Nes ją tyko jau paukšytis,
Nes, iš dyklaukių užėjęs,
Vargšės imasi vaikytis
Audros siaubo siųstas vėjas...

Jurgis Baltrušaitis.

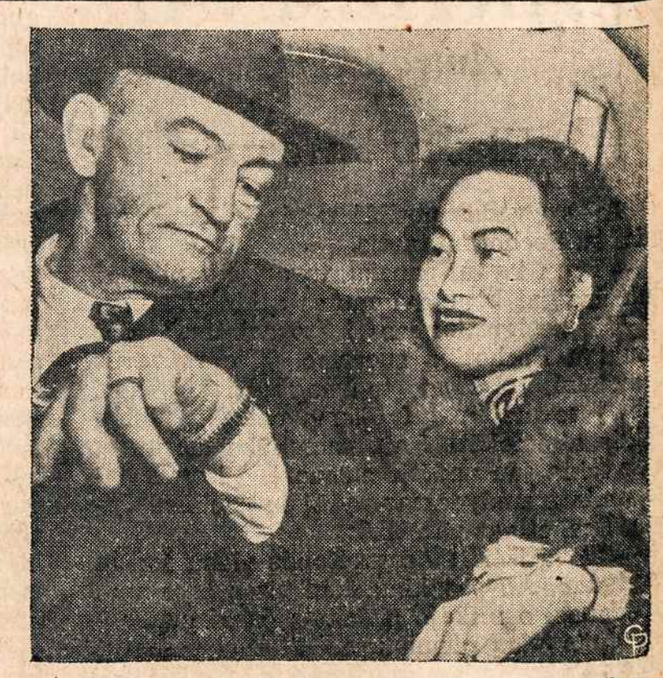

Iškviestas į Washingtoną Claire L. Chennault, su savo kiniete žmona, kad liūdyti ar reikalinga Kinijai Amerikos parama, jis pažiūrėjęs į laikrodį sako, kad jau išmušė valandą duoti Kinijai pagalbą. Jis karo metu yra buvęs žymus vadas, o dabar yra vedėjas komercinės oro laivyno linijos į Kiniją.

NOW *available...*
new ranges for clean, easy
automatic gas *cooking*

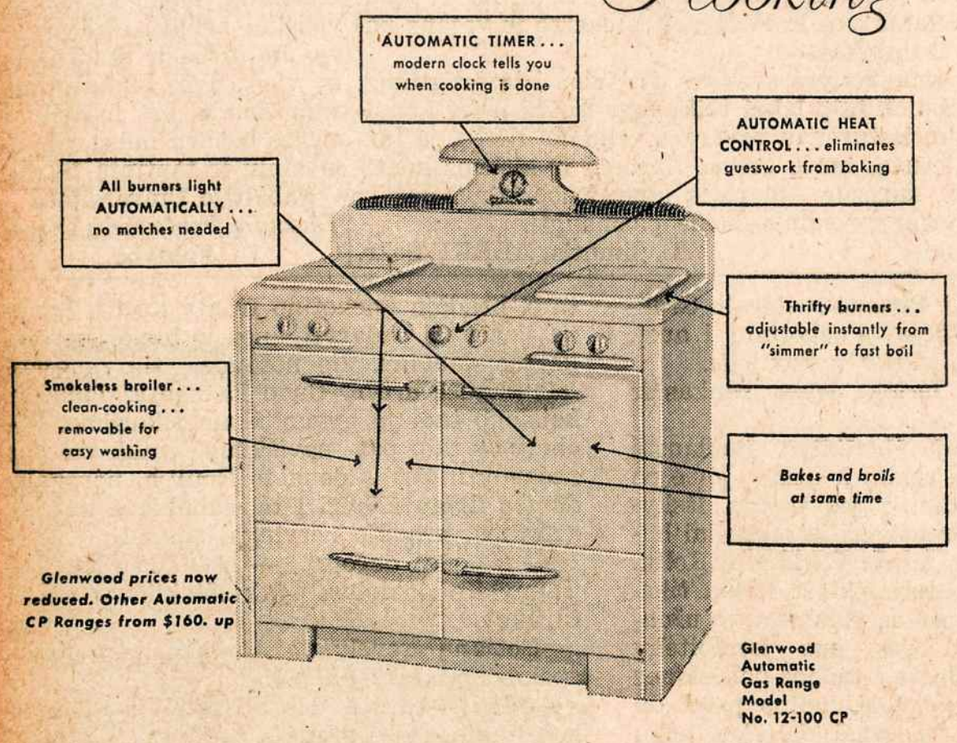

Jums reikalinga Glenwood ar vienas iš kitų modelis, padarytas su antspauda CP standardų — dėlto, kad CP antspauda užtikrina jums geriausį moderniską pečių... žibantį, stylingą, akį traukiantį, procelinį ekonomišką pirkti ir operuoti, taupantį laiką, darbą ir turintį visus įrengimus tiktai su GASU. Tai yra automatinis gaso pečius, padarytas su CP standardo antspauda, kad tiktų jūsų moderniškoje virtuvėje. Ateikite ir pamatykite moderniškiausį naują pečių šiandien! **Pritaikinti išsimokėjimai!**

BOSTON CONSOLIDATED GAS COMPANY
100 ARLINGTON STREET · HUbbard 2-7600
or at Our Nearest Office, or Your Co-operating Gas Appliance Dealer
Hear "QUIZZING THE WIVES" weekday mornings WNAC 10:00 to 10:15

Kun. Burbos Nuotykiai Amerikoje

— 50 metų nuo jo mirties. — Lenkai su šautuvais jo ir vyskupo neįsileido į kleboniją. — Kunigas, kurį Šliupas parkvietė į U.S.A. — Apie dvi iš kapų iškastas lietuvių mergaites. — Nuostabus pasiaukojimas lietuviškai spaudai. — Dr. Kudirka gyrė kun. Burbos reformas. — Kun. Burba padėjo Dr. Šliupui išeiti į daktarus. — Apie Dr. Šliupo išpažintį. — Pirmas protestas prieš Rusiją.

KARŠTOS ŠIRDIES LIETUVOS MYLĖTOJAS

— Nežinau, kodėl, bet jau iš mažų dienų buvau prisirišęs prie lietuvybės.. Kada mane motina išmokė lietuviškų poterių ir įsakymų, mano tėvas buvo panorėjęs mokyti ir lenkiškai, bet aš nuo to atsiprašiau su ašaromis, — taip pasakojasi **kun. Aleksandras Burba,** vienas iš pirmųjų mūsų inteligentų Amerikoje, kurį drąsiai būtų galima pavadinti USA lietuvių Basanavičiumi. Penkiasdešimts metų praėjo nuo jo mirties, bet mes jo neužmiršime, nes, kaip sako Tumas - Vaižgantas:

— Nabašninkas buvo žinomas dar karštesnės, negu kan. S. Gimžauskas, širdies Lietuvos mylėtojas".

Už LIETUVYBĘ GARDINO KALĖJIME

Aleksandras gimė 1855 m. Pailių kaime, Kruopių parapijoje. Vos pramokęs skaityti nepraleido neperskaitęs nei vienos knygos, kurią tik galėjo aptikti. Baigęs Vilniaus kunigų seminariją, būdamas įvairiose parapijose, pasižymėjo draudžiamų lietuviškų knygų platinimu bei lietuviškuoju veikimu. 1886 metais maskoliai jį suėmė ir dvejiems metams uždarė į Gardino vienuolyną, toks buvo kalėjimas kunigui anais laikais.

Praslinkus bausmės laikui pradėjęs dirbti vėl lietuviškose parapijose, kun. Burba vėl buvo lenkų skundžiamas, bolševikų persekiojamas, taip kad jisai pasinešė į Ameriką.

SU KARABINAIS PASTOJO KELIĄ

Jo lietuvišką veiklą vertino ir, tada dar studentas Jonas Šliupas. Jis ir paskatino Šenadorio lietuvius tą lietuvių kunigą parsikviesti. Lietuvių katalikų draugija sudėjo lėšas ir parsikvietė kun. Burbą. Jis atvyko į USA 1889 metais. Be bažnytinės vyresnybės kvietimo nenorėdamas vykti į Šenadorį, kun. Abromaičio užtarimu buvo vyskupo paskirtas į Plymouthą. Parapija buvo mišri: lenkų ir lietuvių. Pirmą sekmadienį perskaičius lietuvišką Evangeliją, lenkai išėjo iš bažnyčios, užrakino klebonijos duris ir pareiškė: "litvino kunigo nenorį". To laiko laikraščiai rašo:

— Kunigas priverstas buvo apsigyventi privatiškuose namuose. Per tris nedėlias ir šiaip, ir taip bandė jis lietuvius su lenkais taikinti, bet veltui. Dėl sutaikinimo parsikvietė ir vyskupą, bet kada vyskupas norėjo kunigą į kleboniją įleisti, lenkai duryse ir languose, karabinus atstatę rėkė, kad nesiartintų, nes užmušią..."

IŠKASĘ KUOLAIS SUDAUŽĖ KARSTUS

Tas paskatino kun. Burbą skirtis nuo lenkų ir įsteigti atskirą lietuvių parapiją. Lenkai tą patyrę taip įniršo, kad lietuvių nebeįleido nė į bendras kapines. Pasitaikė, kad mirė dvi Kudirkų dukrelės — Elzytė ir Magdutė. Nulydėję lietuviai jas į kapines, rado jas užrakintas. Išlaužė vartus ir palaidojo. Įsikarščiavę lenkai, Vilčevskio vedami, iškasė tų mergaičių karstelius, sudaužė juos kuolais ir išmetė už tvoros. Vėliau tie išsišokėliai buvo policijos nubausti.

Tie įvykiai nuskambėjo po visas lietuvių kolonijas. Tas ir kun. Burbai davė naujo įkvėpimo. Atvykęs į USA jis terado tik keturias lietuvių parapijas, dabar jis pradėjo steigti naujas. Pamokslais, agitacijomis, prakalbomis, kaip rašo prof. V. Biržiška, jis sukėlė lietuviuose savos tautos pamėgimą, supratimą, kad jie yra atskira tauta. Tačiau kun. Burba nebuvo fanatikas. Jis pats sakėsi:

— Man rūpi ne lenkai, bet mūsų tautos apšvietimas ir gerovė... Kada lenkai nustos sapnavę apie mūsų sulenkinimą tada mes, kaip lygus su lygiu, galėsime susitarti ir kovoti prieš bendrą priešą— maskolį".

VIENYBĖ IR KULTŪRA

Burdamas lietuvius draugėn kun. Burba net keletą metų (1890-1896) vadovavo Susivienijimui Lietuvių Amerikoje, stengdamasis šią organizaciją padaryti lietuvių tautinio atgimimo branduoliu ir versme. Susivienijimo dėka buvo išleista keletas svarbių lietuviškų knygų, kaip Daukanto raštai, kuriuos kun. Burba paruošė spaudai, pats perrašinėjo, taisė korektas.

Pačiam Susivienijimui nevisada buvo lengvos dienos ir kun. Burba keletą kartų iš savo kišenės išmokėjo pomirtines.

PIRMŲJŲ LAIKRAŠČIŲ ORGANIZATORIUS

Dideli buvo kun. Burbos nuopelnai ir lietuviškai laikraštijai Jung. Amerikos Valstybėse. kun. Miluko knygose randame:

— Kun. A. Burba užsipelnęs Lietuvai kaipo išgelbėtojas "Vienybės Lietuvninkų", o su ja ir lietuvių laikraštijos Amerikoje iš lenkberniško dumblyno..."

Kun. Burba buvo pirmojo lietuvių laikraščio "Aušros" bendradarbis. Kai jis USA lietuvių laikraštyje ėmė gryninti lietuvių kalbą ir įnešti daugiau patriotinės dvasios, lenkomanai ėmė laikraštį boikotuoti. Kun. Burba net savo pinigais laikraštį paremdavo, kad tik jis atsilaikytų prieš svetimųjų užmačias. Norėdamas pakelti laikraščio lygį ir išauginti profesionalų žurnalistų tarp lietuvių, vienų atlaidų metu pas save klebonijoje (Plymouthe) 1892 metais, drauge su kitais 6 kunigais įsteigė "Rašliavišką draugiją", apsidėdami po 5 dol. mokesčio kas mėnesį, kad iš tų sumų būtų mokamas honoraras bendradarbiams lietuviškų laikraščių. Draugijos tikslas buvo:

— Sudaryti luomą lietuviškų literatų iš profesijos, kurie vien tik iš literatūros duoną valgydami, galės kaipo specialistai išsilavinti toje dirvoje ir prisidės prie pakėlimo mūsų raštų".

Kun. Burba vėliau mokėjo po 20 dol. kas mėnesį:

Tiesa, ne visi rinktiniai žmonės tuo pasinaudojo: kurį laiką apmokamu "Vienybės" korespondentu buvo ir V. Kapsukas.

DR. KUDIRKOS ŽODIS

Vis dėlto tas labai pakėlė "Vienybės" lygmenį. Net Dr. Kudirka "Varpe" džiaugėsi:

— Kas pamena "paklodę", kurios metmenys buvo verpti iš keiksmų ant J. Šliupo, o ataudai iš besikoliojimų su "Saule", 'paklodę', pavadintą 'Vienybe', tai pamatęs dabar laikraštį su tuomi pat vardu, stebėte stebisi ir negali įtikėti, kad tai būtų ta pati 'Vienybė', o ne naujas visiškai laikraštis. Vienok yra ta pati "Vienybė" tik taip staiga persimainiusi. Permainė savo formatą į svietiškesnį ir parankesnį, o svarbiausias dalykas — permainė vidurinę įtalpą: vieton mėšlyno, su visokiomis smarvėmis, įtaisė dirvą, ant kurios pradeda žaliuoti naudon lietuvystei. Reikėjo širdies tikrai mylinčios savo brolius, rankų nesibijančių trūso, neilstančių pajėgų, ištikimo balso, idant padaryti tokią staigią atmainą..."

GLOBOJO ANDZIULAITĮ, MILUKĄ, KAUPĄ

Apskritai kun. Burba stengėsi globoti lietuvių inteligentiškas pajėgas. Jis parkvietė į Ameriką paskutinį "Aušros" redaktorių Juozą Andziulaitį ir įtraukė Amerikoje į spaudos darbą. Kai už lietuvišką veiklą Antanas Milukas buvo priverstas apleisti Seinų seminariją, jį parkvietė į Ameriką ir nusiuntė kelionei laivakortę kun. Burba. Jis globojo ir būsimąjį kun. Kaupą, kurs rusų persekiojamas apleidęs Kauno seminariją atvyko į Ameriką.

KUN. BURBA IR DR. ŠLIUPAS

Kun. Burba buvo tolerantas. Vienu kartu jis pareiškė:

— Nors Šliupas savo asmeninėmis pažiūromis nėra katalikas, bet jei jis, kaip lietuvis, ką naudingo lietuvybei parašo, su džiaugsmu turime priimti, tautiniais dalykais turi būti visuomeninė, ne asmeninė pažiūra... Kas naudingo priimkite, kas bedieviška ir gyvuliška atmeskite; tokiu būdu, pasirodysite vyrais, ne kūdikiais..."

Patsai Šliupas, studijuodamas mediciną, buvo atsidūręs piniginiuose sunkumuose kai reikėjo gauti baigiamojo mokslo diplomą. Jį išgelbėjo kun. A. Burba, parūpindamas keletą šimtų dolerių. Kun. Burbai rūpėjo baigti lietuvių skaldymąsi, jisai pasistengė Šliupą įtikinėti, kad nutrauktų savo prieštikybinę veiklą ir tą taip aprašo "Vienybės Liet." 1892 m. No. 23:

— Jonas Šliupas, būdamas aplankuose (apsilankęs) pas mane ant naujų metų 1890 m., prisipažino blogai daręs dėl lietuvystės labo iki anam laikui ir jau tvirtai prižadėjo, kad daugiaus tikėjimo nebekliudysiąs, o ir pats būsiąs kataliku... Mano viltis beveik pildėsi, nes Dr. J. Šliupas (baigęs daktarystės mokslą per mano materiališką pagelbą) atsikraustė arčiaus Plymouth'o į Wilkes - Barre, pirm Velykų 1891 m., po kam jis su p. J. Andziulaičiu net atliko velykinę išpažintį, parodydami, kad ir jiedu esą katalikai" (išpažintį atliko 1891 m. Pittstone).

KUN. BURBA KALBA 200,000 LIETUVIŲ VARDU

Patsai kun. A. Burba panaudojo kiekvieną progą ginti lietuvybės reikalus. Kai rusai pasiūlė Jung. Amer. Valstybėms pasirašyti "nusikaltėlių išdavimo sutartį", kun. A. Burba su visa Lietuvių Susivienijimo valdyba pasiuntė USA Prezidentui Cleveland raštą, vardan 200,000 Amerikos lietuvių. Tai buvo pirmas Amerikos lietuvių viešas atsiliepimas į šalies valdžią, įvykdytas 1893 m. birželio 10 d.

— Mes esame tvirtai persitikrinę, — buvo rašoma tame proteste, — jog ši sutartis, jeigu ji būtų vykdoma, pastos maskolių rankose galingu įrankiu dėl nuvergimo tų jaunų ir laisvę mylinčių tautų maskolių imperijoje, kurios dabar kovoja su centrališka valdžia už savo teises... Ligi šioliai lietuvis, mylintis savo tautystę, ramino save mįslia, jog nors vienoje svieto šalyje gali rasti prieglaudą nuo caro persekiojimų, bet ir tą suraminimą, kaip regis, norima jam atimti".

Jei šiandien lietuviai Amerikoje stipriai stovi, tai dideli nuopelnai tokių šulų, kaip kun. Burba, kurie savo energija, savo raštais pačioje pradžioje davė gerą kryptį.

Dr. J. Prunskis.

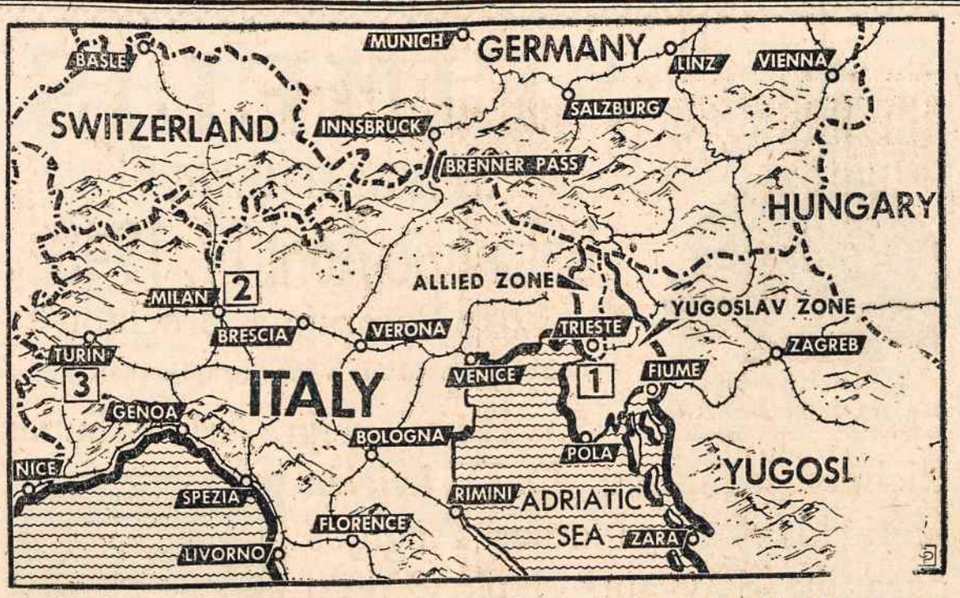

Besiartinant Italijos rinkimams, kurie įvyks balandžio 18, komunistiniai agentai ėmė smarkiai veikti. Toji raudonųjų veikla pakėlė ant kojų ir dešiniuosius, kad atrėmus tą raudonųjų bangą. Valdžiai labai padėjo sustiprinti savo rinkiminę pozicija tai Jung. Valstybių, Britanijos ir Prancūzijos pažadėjimas grąžinti Italijai Trieste miestą, kuris dabar yra priskirtas prie tarptautinės teritorijos. Žemėlapyj pažymėta (1). Milane (2) ir Turine (3) buvo išvaikyta raudonųjų demonstracija ir sukelta didžiausios ovacijos Vakarų didžiosioms valstybėms. Jugoslavija priešinasi tam trijų didžiųjų pasiūlymui.

Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke Paieškomi Asmenys:

ADAMONIS, Jonas.

ADOMAITIS, Antanas, iš Žaliosios val., Vilkaviškio ap., ir sūnus Juozas, gimęs Amerikoje, gyv. Clevelande.

ADOMAITIS, Antanas, Jonas, Juozas ir Pranas, iš Šiluvos val., Raseinių ap.

ADOMAVIČIUS (Adomaitis), Antanas, sūnus Anupro, iš Kedainių ap., gyv. Chicagoje.

ALEKSYNAS, Jonas ir Aleksynaitė, Ona, iš Šilavoto v., Marijampolės ap.

ALMINAUSKAITĖ, Juzefa, iš Švekšnos val.

ANDRIULIS, Vincas, iš Kelmės parap., gyv. Elizabeth.

ANTANAITIS, Juozas, iš Krekenavos val., Panevėžio ap., gyveno Hazleton, Pa.

ANTANELIS, Juozas ar jo šeima.

ARČIAUSKAS, Leonas, sūnus Antano, iš Tryškių val., Šiaulių ap.

ARLAUSKAS, Benediktas, iš Nevarėnų val., Telšių ap., Nerimdaičių km.

ARMONAVIČIUS, Jonas, iš Biržų - Pasvalio ap.

AUGA, Augustas, Jonas, Karolis, ir Robertas, iš Sartininkų val., Tauragės ap., gyveno St. Louis.

AUKŠTUOLIS, Julius ir Petras, iš Valkininkų val., Trakų ap., gyveno Waterbury.

AUKŠTUOLIS, Vincas, žmona Apolonija ir sūnūs Petras ir Pranas.

BAGDANAVIČIUS, Edvardas, ir žmona Teofilė Ciechanowicz, iš Kauno — Vilijampolės.

BAGDANAVIČIUS, Teodoras, žmona Ona, ir sesuo Zicka, iš Kauno — Vilijampolės.

BAGINSKI, Izidor ir Jadvyga, Bostone.

BALDAUSKIS, Klemensas, iš Papilės val., Šiaulių ap., Chicagoje.

BINKEVIČIUTĖS - Gabriunienės, Onos, giminės ir pažįstami prašomi atsiliepti.

BRIZGINTIENĖ - Lučinskaitė, Marijona, iš Andriejavo val., Kretingos ap., Chicagoj.

BUBLIAUSKIENĖ - Karaliūtė, Kazė, iš Ylakių val., Mažeikių ap.

ČEPAS, Bladas, iš Ariogalos val., Kedainių ap.

ČERNAUSKAS, Pranas, iš Vilkaviškio val.

CIECHANOWICZ - Bagdanavičienė, Teofilė ir vyras Bagdanavičius, Edvardas, iš Kauno — Vilijampolės.

ČIUPLYTĖ - Sandienė, Marija, iš Marijampolės ap.

DABKUS, Juozas, sūnus Juozo, Chicagoje.

DANOWSKI, Bronislaw ir Johanna, iš Kedainių.

DAPKUS, Juozas, iš Utenos.

DAUGNORA, Konstantinas, iš Ariogalos val., Kedainių ap.

DAUPARAS, Petras, iš Linkuvos val.

DAVIDAVIČIENĖ - Geštautaitė, Ona, Chicagoje.

DEVIS - Starkevičiūtė, Anna, iš Pilviškių val., gyv. New Yorke.

GAILIUS, Kostas, iš Ylakių val., Mažeikių ap.

GAIŽIUNAS, Jonas, iš Biržų ap.

Ieškomieji ar apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

Švč. P. Marijos Apsireiškimai Liurde

Parašė vysk. Petras Būčys, M. I. C. "Darbininko" leidinys, 1943 m. 510 pusl.

Daug kas girdėjo apie Liurdą ir jame įvykstančius stebuklus, bet nevisi žino tų nepaprastų įvykių istoriją. Pasižymėjęs tikėjimo klausimuose mokslininkas vysk. Būčys rašo apie tai Kiekvienas šią knygą perskaitęs bus giliai sujaudintas. Gražiai išleista, su daugybe paveikslų. Amerikos lietuviams **Apsireiškimai Liurde** taip patiko, kad jie jau baigia išpirkti nepaprastai įdomiai ir aiškiai. trečią laidą. Kaina $3.50.

"Darbininkas"
366 W. Broadway,
So. Boston 27, Mass.

12 ISTORIJŲ IR 12 PASAKŲ KNYGA

"Kur Bakužė Samanota"

"KUR BAKUŽĖ SAMANOTA" ten mūsų mintys ir širdis. Kiek gražių atsiminimų sukelia mūsų jaunatvėj nuaustos svajonės! Dvasios akimis matome gėlėmis nusėtas pievas ir banguojančius javų laukus. Dar ir dabar tebeskamba mūsų ausyse piovėjų ir grėbėjų žavinčios dainos. Čia pempė sveikin gyvi, gyvi; ten viturėlis čiulba-ulba; dar ten giraitėj gegutė kukuoja ir širdį graudina...

Malonu visą tai prisiminti, dar maloniau skaityti be galo įdomią knygą — "KUR BAKUŽĖ SAMANOTA". Ją parašė literatinių pasakų rašytojas Prof. A. Vaičiulaitis. Kalbos gražumėlis, neapsakomas. Šioje knygoje randasi 12 istorijų ir 12 be galo įdomių ir gražių pasakų, kaip tai: "PABĖGĖLIAI", "LOKYS IR VOVERĖ", "OŽIO BALSAS", "ADOMAS IR IEVA", "UODAS", "POPIEŽIAUS PAUKŠTĖ" ir t.t. Viskas taip gražiai, taip vaizdžiai aprašyta, jog negalima atsigerėti.

Knyga 288 puslapių. Kaina tik $2.00. Užsakant šią knygą nereikia mums laišką rašyti, tik įdėkite iškarpą su $2.00 į konvertą ir užsakymus siųskite:

"DARBININKAS",
366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

"DARBININKO" ADMINISTRACIJAI: —

Šiuomi siunčiu jums $2.00 ir prašau atsiųsti "Kur Bakužė Samanota".

Vardas .....

Adresas .....

ĮSIGYK ANGLIŠKAI - LIETUVIŠKĄ

ŽODYNĄ

English-Lithuanian Dictionary

Žodynas turėti savo knygyne yra be galo naudingas dalykas, nes jis yra geras kalbos mokytojas ir stiprus patarėjas.

Mes siūlome Jums Angliškai-Lietuvišką Žodyną, kuris yra kiekvienam reikalingas. Jo formatas-dydis: 6 coliai per 4". 400 puslapių; kietais, stipriais audeklo apdarais. Parduodavo po $4.00; dabar mes Jums siūlome bargeną — atiduodame už $3.00. Mes jų nedidelį skaičių turime. Prašome skubiai užsisakyti.

Užsisakant žodyną, mums laišką rašyti nereikia, tik įdėk į konvertą kuponą su $3.00, ir tuojaus gausite puikų Angliškai-Lietuvišką Žodyną.

Užsakymus siųskite:
DARBININKAS
366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Šiuomi siunčiame $..... ir prašome atsiųsti mums Angliškai - Lietuvišką Žodyną.

Vardas .....

Adresas .....

Dr. Bonif. Ramaanuskas

GANDHI - INDIJOS PAGONIŲ ŠVENTASIS

(Mirdamas šaukėsi į Dievą)

Indijos Tautos kovotojas Mahatma Gandhi buvo žinomiausias žmogus pasaulv. Net vaikai iš laikraščių fotografijų jo neužmiršdavo. Tą didiji šio šimtmečio humanistą ir kovotoją šių metų sausio 30 d. nušovė 25 metų indas vardu Mahratten Nathuram Vinayak Godse — vietinio laikraščio "Mahasabha" redaktorius New - Delphimileste. Gandhi tada grįžo iš savo svečiavimosi ir lipo ant savo maldos pakopų. Šis pilietis, iš dviejų metrų atstumo paleido keturis šūvius iš mažo pistoleto. Vienas nuėjo pro šalį, vienas kliuvo į krūtinę Gandhi, vienas — į šlaunį jam, o ketvirtą žmogžudys paleido sau į kaktą, kurią tik prasibalnojo ir paliko sveikas. Ten buvo minia, kuri norėjo kartu su Gandhi melstis. Ji žudiką sulaikė, perdavė policijai. Gandhi įneštas į savo namą mirė savo anūkės Avah glėby. Pora minučių prieš savo mirtį, jis prašė jo žudiką sunkiai nebausti.

Paskutinis gyvo Gandhi šūkis buvo: O, Dieve, mano". Kai Mahatma užgeso, jo anūkė Avah išėjusi miniai pranešė: "Bapo" — tėvas mirė. Minia puolė į baisias extazes ir ašaras, klyksmus...

2. KAIP JĮ PALAIDOJO

Jis buvo pašarvotas jo namo terasoj. Milijoninės minios žmonių praėjo pro jo lavoną. Paskiau jis buvo nuneštas į Jumną upės pakrantę ir ant laužo sudegintas. Pagal indusų paprotį, laužą turi uždegti artimiausias mirusio giminaitis. Gandhi laužą uždegė jo sūnus Davadas Gandhi. Paskui jo lavono pelenų dalis buvo paleista toj upėje pavandeniai, kad jų dalį nuneštų upės srovė į Indijos Vandenyną, kuris reiškia Indijos didybę ir garbę. Laidotuvėse dalyvavo milijonai žmonių, diplomatinis korpas, valdžios ir religijų atstovai. Minia pralaužė visas sargybas, puolė į vežamą Gandhi lavoną, jį bučiavo, verkė net užsienio svečiai, besiveršdama minia išmaišė visas diplomatų eisenas. Kiekvienas indas norėjo paliesti savo šventojo lavoną ir atsisveikinti. Valdžia paskelbė 30 dienų gedulą. Taip dingo iš šios žemės pati didžiausioji šio šimtmečio asmenybė, nepripažinusi ir nenaudojusi smurto, prievartos. Gandhi yra nuostolis visai žmonijai. Jis buvo 78 metų amžiaus.

3. KAS BUVO GANDHI?

Jis buvo indusas. Vedęs jau būdamas 15 metų. Kilęs iš turtingos pirklių šeimos. 1891 metais jis advokatavo Bombay. 1893 m. persikelia kaip tremtinys į Pietų Afriką ir ten tampa advokatu, pasilikdamas ligi 1914 metų. 1914 m. grįžta Indijon kaip pagarsėjęs Pietų Afrikos indų sąjudžio "Satygraha" kovotojas už indų socialinę gerovę ir teises pietiniame Afrikos kontinente. Nuo 1914 m. Mohandas Karamchand Gandhi gyveno Indijoj ir kovojo už Indijos laisvę, vienybę, taiką. Jo kova buvo persisunkusi krikščionybės dvasia, nors jis ir buvo indas pagonis visų indų laikomas šventuoju. Gandhi suardė su savo kova Britų - Indijos imperiją ir privedė kraštą prie dabartinės Indijos nepriklausomybės. 1922 metais įpykęs ant anglų jis paskelbė šūkį: "Jei yra teisingas Dievas, tai Britų imperija nebegali egzistuoti"...

4. KAIP JIS ATRODĖ?

Buvo mažas, sausas, kyšojo kaulai. Burna plati ir nesimpatiška, bet šypsnis pilnas žavėtino dvasingumo ir nekaltumo. Akys pilnos gerumo. Net priešai jį pamatę pamildavo ir nustodavo pykti. Kiek jis buvo kresno kūno, tiek buvo nepalyginamos dvasios galiūnas. Jo įtaka buvo begalinė visų tikybų indų tarpe. Jo mirties pasekmes dar sunku numatyti.

5. KAIP PASAULIS SUTIKO JO MIRTĮ?

Gandhi mirtis užėmė kvapą pasauliui. Jis kovojo prieš smurtą, o pats žuvo nuo smurto. Popiežius sako: "Gandhi mirtis mane nepaprastai sujaudino". W. Churchill: "Aš esu per daug sujaudintas Gandhi mirtimi". Trumanas: "Gandhi buvo didelė tarptautinė asmenybė". Vakarų Europos valstybių parlamentai atsistojimu pagerbė Gandhi mirtį, kai žinia žaibo greitumu aplėkė pasaulį. Daugely Europos valstybių sostinėse įvyko jo pagerbimo aktai. Indijos vyriausybė gavo daug užuojautos pareiškimų, tarp jų ir Anglijos karaliaus su karaliene ir kitų valstybės galvų. Visi pripažįsta, kad Gandhi buvo viena tauriausių šios žemės asmenybių.

6. UŽ KĄ KOVOJO GANDHI?

Jis kovojo už Indijos suvienijimą, už religijų taiką ir vienybę, už Anglų išstūmimą iš Indijos, už jų biznio ir valdžios pašalinimą. Jis skelbė: "Indija indams". Anglai daug kartų buvo jį nuteisę į kalėjimą po kelis metus, bet jis kovos nenutraukdavo, bausmes jam dovanodavo. Jis buvo nuosaikus savo kovoj, todėl nepatiko extremistų nacionalistų partijai "Mahasabah", kuriai priklauso ir jo žudikas. Dabar eina kovos tarp indusų ir moslemų — didžiausių religijų šalinininkų. Gandhi kova už šių religijų vienybę tai partijai nepatiko ir jį nudėjo.

7. KUR GLŪDI GANDHI DIDYBĖ?

Gandhi buvo vienintelis toks didelis politikas, kuris kovojo vadinamu "**pasyviu pasipriešinimu**". Tai yra idealiausias kovos būdas — nevartoti smurto ir prievartos priemonių. Jo ginklas buvo **malda**. Jis neteisybėms priešindavosi pasyviai ir melsdavosi, gyvendamas savo askezėje, pagal kietą savo regulą. Visas jo gyvenimo būdas — malda, askezė, kalbėjo apie jo šventumą, nors jo pagonišką. Jis yra laikomas tik mažesniu pranašu, negu Budha. Prie maldos ir askezės jis ginklu vartojo **pasninką**. Tais bado streikų — pasninko, maldos ir askezės kovos būdais jis ir pagarsėjo. Kaip kiti pistoletus, granatas, bombas ar peilius vartoja savo tikslui patiekti, Gandhi čia vartojo bado streikus, pasninką ir maldą priešindamasis neteisybėms. Čia yra ir katalikiško - krikščioniško mokslo daug. Čia glūdi ir Gandhi "krikščioniškumas". Pasyvas pasipriešinimas yra moralinio veikimo. Jis todėl yra sekmingai inteligentiškos sielos ir širdies pasauly, garbingų žmonių tarpe. Smurto ir prievartos gerbėjai tokio garbingo kovos būdo, išplaukiančio iš Evangelijos nesupranta, o griebiasi ir korimų. Gandhi todėl yra, nelyginant, pagoniškasis "Šv. Pranciškus Asyžietis". Palaiminti ramios širdies, nes jie paveldės žemę, — sako Kalno Pamokslе Kristus. Gandhi matė žmonijos sugedimą pačiame žmoguje, o jos pagydymą — žmogaus dvasios pagydyme. Jis kovojo su dvasios galybe, bet ne titulais ir kyšiais. Jei visos partijos kovotų tokiu ginklu, tuoj kiltų konkurencija, kas pasidarys šventesnis ir tauresnis, o ne tai, kas su smurtu, kyšiais ar prievartą užčiaups kitam burną ar užmerks akis.

Bado streikai — pasninkai ir malda, yra garbingų žmonių pasaulio ginklai. Tam pasauliui priklauso ir Gandhi. Man teko kelis kart po 15 d. išbūti visai nevalgius, ir per dešimtį mėnesių tevalgyti tik po 200-300 bado kolorijų per dieną. Tuo aš esu sumušęs ir Mohatmos Gandhi rekordus. Tris metus esu ištylėjęs, per juos visus vargiai kelias valandas prakalbėjęs. Tokio rekordo niekas nepajėgė pastatyti nei Amerikoj — rekordu šaly. Gali kiekvienas pabandyti po 15 dienų pabūti nevalgęs, tada supras, kokia didelė kovos priemonė yra Gandhi kova be jėgos, smurto, prievartos. Žmogus tada gyvena, iš dvasios, entuziazmo, pasyviai priešindamasis neteisybėmis ar pasyviai kovodamas už didelius tautų ar tremtinių idealus. Gandhi siekė kilnių idealu kovodamas krikščioniškomis priemonėmis — pasyviu pasipriešinimu, bado streikais, pasninku ir malda taip, kaip dabar kovoja tremtiniai prieš juos ištikusias neteisybes. Pasaulis yra jėgos ir prievartos ligoje, todėl ne visi supranta ir Gandhi kovą, kaip lygiai nevisi supranta ir tremtinių kovą pasyviu nepripažinimu neteisybių, melo, prievartos, nors tremtiniai ir pasaulio lietuviai kovoja už Laisves, Chartas ir Žmogaus Idealus. Nežiūrint pasaulio netobulumo, toji kova yra garbingiausia ir kovotojus pašvenčia ir pakelia į garbingiausių žmonių aukštybes. Apie Gandhi eis legendos per Indų tautą ir pasaulį kaip apie šventą Mahatmą (t. y. didžasielį). Pagarba Mahatmai, kuris gerbė krikščionybę ir pats kovojo jos priemonėmis!

SEIMELIS

SEKMADIENĮ,

Balandžio-April 11, 1948

Šv. Roko Parapijoje, Brockton'e

Seimelio Posėdžiai įvyks Parapijos salėje

J. E. Arkivyskupas Richard, J. Cushing, D.D.

Jo Ekscelencija Arkivyskupas Richard J. Cushing, D. D., kviečia Lietuvius iš visų Naujos Anglijos parapijų dalyvauti Nukryžiuoto Jėzaus Seserų Rėmėjų Seimelye, kurs įvyks Brockton, Mass., Sekmadienį, Balandžio-April 11-tą.

J. P. Prelatas J. Balkūnas

Seimelio pradžia: 10:00 A.M. Iškilmingos Šv. Mišios, Šv. Roko par. bažnyčioje.

Pamokslas — Prelatas Jonas Balkūnas.

1:00 P.M. Seimelis — posėdžių pradžia — paskaitos: Ona Pazniokaitė, Julia Jakavonytė, Dr. Pranas Padalskis, Prelatas Jonas Balkūnas, Motina Liguori.

5:00 P.M. Jo Ekscelencija Arkivyskupas Richard J. Cushing, D. D., tars žodį ir suteiks palaiminimą Švenčiausiu Sakramentu.

Nuoširdūs Tremtinių Prieteliai

Jonas ir Veronika Kereišiai, gyvenanti W. Bridgewater, Mass. su didžiausiu pasišventimu ir atsidavimu šelpia lietuvius tremtinius vakarų Europoje. Pavyzdžiui, pereitais metais nedidelėje savo farmutėje augino kalakutus ir už juos gautus $1,107.35 pasiuntė lietuviams tremtiniams maisto pakelių, sumokėdami extra už persiuntimą. P-nia V. Kereišienė beveik kasdiena taiso pakelius, juos apsiuva ir siunčia nelaimingiems mūsų tremtiniams. Tai yra tikrai sunku rasti tokių pasiaukojusių, kurie tiek triūso, darbo ir pinigų aukotų artimui šelpti. kaip pp. Kereišiai.

P-nai Kereišiai yra išpildę 12-kai žmonių afidavitus ir septyniems asmenims apmokėjo kelionę. Jie tiesiog pergyvena visus tremtinių vargus ir nelaimes.

Pereitais metais buvo įdukrinę vieną, atvykusią iš tremties našlaitę, kuri kiek laiko pas juos pagyvenusi kaip pas savo tikruosius tėvelius, jausdama pašaukimą į vienuolynį luomą, įstojo į Jėzaus Nukryžiuotojo seselių vienuolyną, Brockton, Mass. Pp. Kereišiai su gražiomis dovanomis ir ją dažnai aplanko.

Reikia priminti, kad pp. Kereišiai yra ilgamečiai "Darbininko" skaitytojai ir rėmėjai. Jie yra stambūs aukotojai visokioms labdaringoms organizacijoms. Būtų gera, kad ir daugiau rastųsi tokių samariečių, kurie atjaustų varge esančius.

A.P.

Svarbus Pranešimas

Moterų Sąjungos Conn. Valstijos Kuopoms

Šiuomi pranešam Moterų Sąjungos Conn. valstijos kuopoms, kad pusmetinis ir labai svarbus suvažiavimas įvyks balandžio 18 d. š. m. Šv. Juozapo parapijos svetainėje, John St., Waterbury, Conn. Prasidės 1:00 valandą po pietų.

Kviečiame visas kuopas skaitlingai atstovų prisiųsti ir pagaminti naudingų įnešimų dėl labo apskrities ir visos organizacijos.

Primename, kad atstovės, vykdamos į suvažiavimą, prašomos atsivešti savo ženklelius.

Pirmininkė — **V. Valentine**
Raštininkė — **M. Jokubaitė**

Sandėlis Knygų Ir Žolių

Aukso Altoriukas, maldų knyga, Tilžės spaudimo, gražiais celuloidos viršeliais. $1.75; **Vainikėlis,** maža jaunuomenės knygutė, paveiksluotos mišių maldos, kietų apdarų, 75c.; **Aficieriaus aukšti klausimai, o kareivio mandagūs atsakymai,** juokingi skaitymai. 15 c.; **Apie dangų, saulę, mėnesį ir kitas planetas,** 10c.; **Nojaus Arka,** įdomūs skaitymai, 25c.; **Dainų knyga,** 120 įvairiausių dainų, 75c.; **Marių Duktė,** graži apysaka. 25c.; **Kaip duktė gyveno pūstynėje,** 25c.; **Eustachijušas,** graži apysaka iš pirmųjų krikščionybės amžių, 35c.; **Grigorius,** graži apysaka. kaip jis išbuvo prirakytas ant salos per 17 metų, 35c.; **Gudrus piemenukas,** žiemiška pasaka, 25c.; **Istorija Seno ir Naujo Testamento,** su paveikslais, 25c.; **Išganingi dūmojimai apie Dievo Motinos sopulius.** 35c.; **Keliauninkų apsakymas,** keliaujant į šventąją žemę Jeruzolimą, 35c.; **Lengvas būdas išmokt angliškos kalbos be kito pagalbos,** 35c.; **Nebijok mirti,** nes nuo mirties nepabėgsi, su apie 20 paveikslų kaip mirtis vaikščioja visur ir gaudo savo aukas. 60c.; **Neužmokamas skolas,** graži, pasaka, 25c.; **Pinigai ir Ivažiudžiai** ir prie ko jie žmogų privedа. 25c.; **Virėja, Kepėja, Kepotoja.** su apie 450 geriausių receptų, $1.00.

Žolės Arbatos Formoje, įvairių rūšių žolės yra sudėtos į pakelius, su nurodymais kaip jas vartoti; nuo nervų. išgąsčio, nemigės, galvos ir sprando skaudėjimo, ausyse ūžimo ir nuo visokių nervų suirimų, 85c.; **Pajėgumo pataisymas,** 85c.; **Nuo neuralgijos,** niuraitis, nuo išvarytų pirštų formos, suaugimo kietų rinkių ant pirštų sąnarių bei kojų, $1.75; **Nuo odos visokių išbėrimų,** papučkų, $1.00; **Trejenkos šaknys** dėl šnapso, 75c.; **Trūkžolės, ramunėliai, liepžiedžiai,** pelūnas, **kadagių uogos,** po 25c. už pakelį; **Pirmapradžių motinų arbata,** paleñgvina neštume, 75c.; **Valo ir pataiso užkietėjusius vidurius,** 60c.; **Nuo inkstų ir strėnų skaudėjimo,** taipgi tarpina ir varo lauk akmenėlius, 60c.; **Kraujo valytojas,** jei kraujas bus švarus — apsisaugosi nuo ligų, 60c.; **Nuo kosulio, dusulio bei mainų asthmos,** palengvina atsikosėti, ir varo dulkes laukan, 60c.; **Nuo cukrinės ligos** (diabetų), 85c.; **Nuo pailių arbata,** 85c.; **Mostis,** $1.25; **Nuo nemalonaus kvapo,** 85c.; **Nuo surūgusio pilvo** (heartburn), 85c.; **Nuo visokių reumatiškų sausgėlų,** 60c.; **Senelių arbata,** kurie negali miegot, 85 centai; **Nuo širdies ir vandeninės ligos,** 60 centų; **Nuo kosulio ir kokliušo,** vaikams, 60 centų; **Nuo užsisenėjusio kataro — hay fever,** $1.25; **Tyra mostis nuo rožės.** pailių ir bile kokio biauraus niežulio, $1.25; **Nebūk sutukęs — liesėk,** 85 centai; **Aukšto kraujo milteliai,** 5 uncijos, $1.00.

M. ŽUKAITIS,
332 Dean Park, Spencerport, N. Y.

Laivyno aviacijos tarnyba išleido pirmutinį FJ-1 nuo lėktuvnešio **U.S.S. Boxer** prie San Diego, Cal. Tas orlaivis - kovotojas turi 550 milių greitumą per valandą ir gali skristi išsyk 1,500 milių.

GRAŽIOS IR VERTINGOS KNYGOS

Šventoji Valanda

Maldos ir giesmės. Sustatė ir išleido kun. J. K. Miliauskas, 1937 m. Kaina — 20c.

Maldų Rinkinėlis,

balti celuloidiniai viršeliai. Kaina — $1.50.

DARBININKAS
366 W. Broadway,
South Boston 27, Mass.

Juozas Kasinskas
Inc.
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
602 Washington Blvd.
BALTIMORE 30, Md.
Tel. Lexington 8595
Limosinai dėl visokių reikalų.
Patarnavimas Dieną ir Naktį.

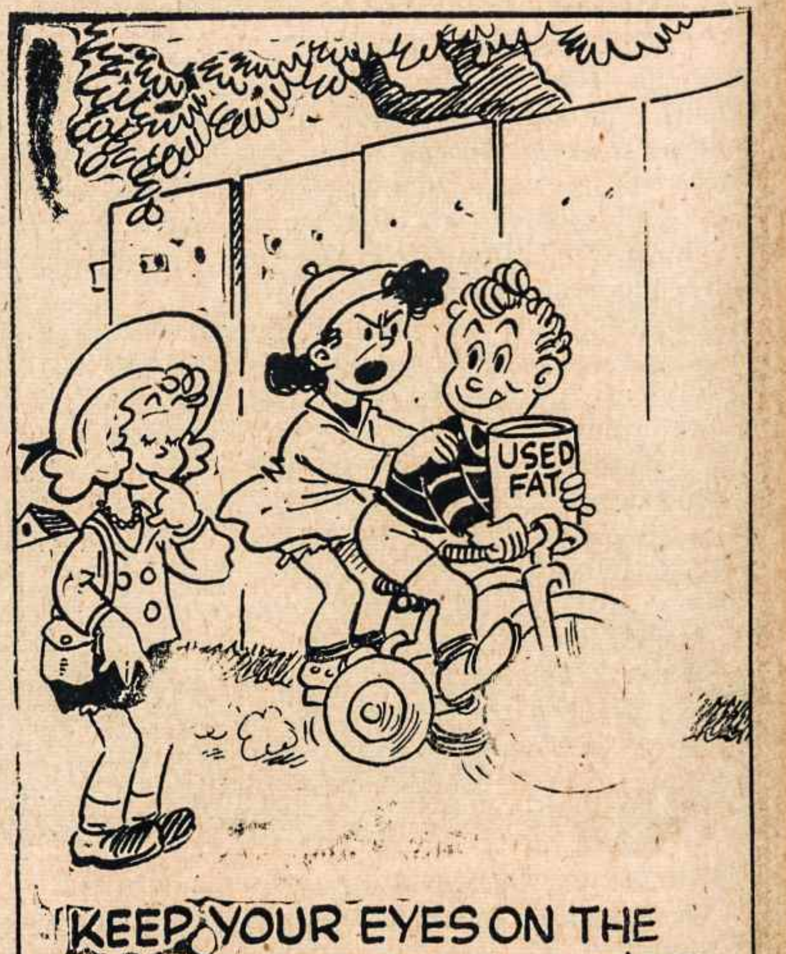

VIETINĖS ŽINIOS

ŽINUTĖS

Kovo 31 d., mirė, ilgokai pasirgęs, miesto ligoninėje, Juozas Aleknavičius, 54 metų, gyv. 115 Fisher Ave., Roxbury, Mass. Paėjo Žąslių parapijos. Amerikoje pragyveno 40 metų. Paliko tėvą ir motiną Lietuvoje. Tapo palaidotas, iš Šv. Petro parapijos bažnyčios, bal. 3 d., 10 v. r., Naujos Kalvarijos kapuose.

Bal. 2 d., staiga mirė, Pranas Adomaitis, 61 metų amžiaus, gyv. 38 Oliver St., Cambridge, Mass. Paliko žmoną Prancišką (Petkevičiūtę), tris dukteris, vieną sūnų, brolį ir seserį. Palaidotas, Naujos Kalvarijos kapuose.

Bal. 1 d., mirė, ilgai sirgęs, Justinas Stankevičius, 68 metų miesto ligoninėje, gyv. 448 Shawmut ave. Palaidotas bal. 5 d.

Maldos Apaštalavimo draugija laikė savo susirinkimą, bal. 2 d. Išrinko porą delegatų į Federacijos suvažiavimą. Paaukavo $25.00 bažnyčios taisai, ir $25.00 mokykloms.

Taip pat paaukavo bažnyčios taisai N. N. $50.00, N. N. $100.00.

Šv. Petro parapijos moterų ir merginų klubas aukavo $100 mokykloms. Dabar, t. y., kovo 10 d., 7:30 v. v., rengia šaunų pobuvį, kad sudarius šimtinę bažnyčios taisai ir sulibdžius kitą šimtinę Carney ligoninei. Visi kviečiami talkon.

Krikštai. Bal. 4 d., tapo pakrikštyta Lioreta - Lelija, Kazimiero ir Veronicos (Pilkonytės) Zitkevičių, gyv. 91 Sumner St.

Robertas A., Aleksandro ir Marijonos (Žukauskaitės) Richiell, gyv. 15 Story St.

Bal. 4 d., Jone - Maria, Prano ir Marijonos (Baliukonytės) Skeivių, gyv. 170 H St.

Jonas Povilas, Jono ir Esteros (Macytės) Baltrušiunų, gyv. 496 Broadway.

Mirė Zinkevičienė

Pirmadienį, balandžio 5 d., Deaconess ligoninėje po operacijos mirė Katrė Zinkevičienė, 72 m. amžiaus, gyv. 10 Michigan Ave., Dorchester. Paėjo iš Vilkaviškio par. Pašarvota Juozo Kaspero, laidotuvių direktoriaus, koplyčioje, 187 Dorchester Street, So. Boston.

Paliko dideliame nuliūdime vyrą Juozą Zinkevičių, tris dukteris ir sūnų.

Laidojama iškilmingai ketvirtadienį, balandžio 8 d., 9 val. rytą iš Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčios.

Skaudi Nelaimė

Prieš kelias savaites, Pranas Martinkus - Martick, savo namuose, Jamaica Plain, su "blow torch" darė pataisymus. Per nelaimę "blow torch" eksspliodavo apliedamas Martinkų degančiu benzinu. Abi rankos skaudžiai apdegė. Laimei, kad su juo dirbo jo vyriausias sūnus Rolandas, kurs pašaukė pagalbą. Policijos ambulansas nuvežė jį į miesto ligoninę. Tuo laiku, jo žmona su vaikučiais svečiavosi pas savo brolį mayorą Svilą, So. Bostone.

Pranas, nors tebėra ligoninėje, bet sveiksta. Jis yra Nepriklausomos Lietuvos savanoris-kūrėjas. Linkime greit ir visiškai pasveikti. **Rap.**

Teisia Už Išdavystę

Bostone, Federaliame Teisme eina byla amerikiečio laikraštininko Robert H. Best, kuris kaltinamas už šalies išdavystę. Jis, karo metu likęs Vokietijoj, vedęs nacišką propagandą iš Berlyno trumpų bangų radio stoties, kurios tikslas buvęs demoralizuoti amerikiečius kariaujančius prieš vokiečius.

Dėl šios bylos atvežta iš Vokietijos būrys liudininkų. Vienas iš jų, Horst Cleinow, buvęs Radio Berlino vedėjas, liudijo, kad Best gaudavęs apie $350-$400 į mėnesį už šį savo išdavikišką darbą.

Išvyko Į St. Louis

Pirmadienį, 12 val. traukiniu išvyko į St. Louis, dalyvauti Tautų Festivaly Bostono Lietuvių Tautinių Šokių Grupė (vyresnieji), 16-18) m. amžiaus). Viso 18 programos dalyvių. Išvyko šie: Veronika Ivanauskaitė, Lilija Romanskytė, Evelyn Marcinkiūtė, Marytė Prakapaitė, Dilė Dvareckaitė, Elena Čenčiūtė, Irena Kengrytė, Pranė Baliukonytė, Marijona Nameikaitė, Rita Vaitkūnaitė, Jonas Vaiginas, Alfonsas Medonis, Edmundas Rudis, Edvardas Bratėnas, Leonas Kešis, Algimantas ir Rymantas Ivaškai ir grupės vedėja p. Ona Ivaškienė. Apsistos American Hotel. Bostoniečiams paskirta dalyvauti Festivalo atidarymo dienoje, būtent, bal. 7 d., popietinėje ir vakarinėje programoje.

Grįš šeštadienį. **Rap.**

Eina Dideli Išvežimai Į Sibirą

Viena "Darb." skaitytoja gavo laišką iš Romos nuo tremtinio kunigo, kuriame rašo, sulig ten turimomis žiniomis, tuoj po Kalėdų Lietuvoje vėl prasidėjo dideli masiniai žmonių išvežimai į Sibirą. Todėl jei nustosite gauti iš saviškių kad ir retus formalius laiškučius, tai žinokite kodėl. **Rap.**

Pasitarė Susivienymo Seimo Reikalais

Bal. 1 d. "Darbininko" patalpose įvyko SLRKA 94 kuopos susirinkimas. Kadangi susirinkime dalyvavo abu Seimo Rengimo Komisijos pirmininkai, būtent, adv. J .Grigalius, Pr. Razvadauskas, ižd. S. Griganavičius ir svečias Apskrities pirm. Bronius Kudirka iš Norwood, Mass. tai pasitarta ir būsimo Seimo reikalais. Paaiškėjo, kad Seimo Kom. pirmininkai jau sutvarkė laiškų antgalvius (letterheads) ir jais bus kreipiamasi į visas kuopas prašant prisiųsti sveikinimus į seiminę bei programos knygą, su kuopų valdybų vardais ir antrašais.

Iš adv. Grigaliaus paaiškėjo, kad daugelis žymesnių biznierių jau pridavė savo skelbimus į Seimo programos knygą.

Dėl ruošiamo dainų, muzikos ir šokių Festivalo, birželio 28 d., antrą seimo dieną, nutarta užiimti Municipal Building didžiąją salę ir įžangą nustatyta $1.00.

Visos Seimo Rengimo Komisijos susirinkimą nutarta šaukti balandžio 10 d., vakare, Lietuvių par. mokykloje, kuriame daugiau paaiškės, kas jau nuveikta, šio svarbaus įvykio SLRKA 56-to seimo reikalu ir su juo surištais parengimais: Sporto Olimpiada, Išvažiavimu, Jaunimo Festivalu ir Banketu, Statler viešbuty. **Rap.**

Kam Rūbus Atiduot?

Kandims, ar Nukentėjusiems?

Kiekvieno šėpoje yra drabužių, kurių niekad nevilkėsime, nors manoma, kad dar juos reikės naudot. Jais minta kandys. Geriau tuos drabužius pasiųskime į

United Lithuanian Relief Warehouse,
Brooklyn 11, New York.
101 Grand Street,

Tarp lelijų...

Gavo Teisę Praktikuoti Mediciną

Šiomis dienomis gavo teisę šioje valstijoje praktikuoti mediciną ligoninėse nesenai į Bostoną atvykęs tremtinys Dr. Valantiejus. Jį į savo gydytojų-internų štabą pakvietė didžiulė 300 lovų Quincy ligoninė.

Prieš kiek laiko, Bostone apsigyveno ir tokį pat leidimą gavo įžymus lietuvis gydytojas, visuomenininkas Dr. Petras Kazlauskas. Jis buvo Vilniaus Universitete, Medicinos fakulteto Dekanas ir yra žinomas kaipo žymus akių specialistas. Jis jau nuo seniau darbuojasi George Washington ligoninėje, Bostone. Žmona su dviejų metų sūneliu dar tebegyvena pas Seseles Putnam, Conn.

Dr. P. Kazlauskas nepersenai tapo išrinktas vietos Tremtinių Būrelio pirmininku. **Rap.**

MIELAS TAUTIETI!

Esu našlė su 8 metų sūnumi. Atsidūrusi nesvetingoje vokiečių žemėje, gyvendama sunkų tremtinio gyvenimą, esu reikalinga paramos. Amerikoje neturiu nei giminių, nei pažįstamų, todėl kreipiuosi į geros valios mūsų tautiečius, kurie mane našlę atjaustų ir padėtų.

Sunku žiūrėti, kaip vaikutis nori valgyti ir nieko apart duonos negali jam pasiūlyti. Daug aš neprašau, nors tiek, kas nuo Jūsų atlieka, o man bus didelė parama.

Birutė Bilvaišienė.

Mano adresas:
(16) Kassel - Oberzwehren
DP Camp Mattenberg,
Forty-Second Street 10.
Germany, USA Zone
Birutei Bilvaišienei

DĖKOJA

BALF RĖMĖJAMS

Mes lietuviai tremtiniai, susirinkę Zueriche paminėti Vasario 16 d. trisdešimtosios sukakties, siunčiame Tamstoms mūsų nuoširdžiausius sveikinimus.

Kartu reiškiame gilią padėką Tamstoms ir visiems Amerikos lietuviams už tas pastangas ir aukas, kurios sušelpdamos mūsų pasaulyje išblaškytą jaunimą, padeda jam ruoštis Tėvynės Lietuvos atstatymui, lygiai už globą visų ligonių, vaikučių ir senelių.

Teatlygina Aukščiausias Tamstų darbą!

Susirinkimo vardu
S. Garbačiauskas
ir kitų parašai.

Š. m. sausio mėn. 7 d. mūsų stovykloje įvyko iš Amerikos lietuvių brolių ir sesių suaukotų drabužių skirstymas, kuris neaplenkė ir mane. Man paskirtame moteriškam palto kišenėje radau adresą, pagal kurį jums galiu širdingai padėkoti, už šią man brangią, kaip tremtiniui, dovaną ir išreikšti jums geraširdžiai žmonės savo padėką.

Tebūnie leista likimo, jums už jūsų geras širdis atsilyginti, nes Jūsų brangi pagalba stiprina mus be tėvynės likusius...

Dėkoja **Rudolfas Paulaitis,**
gyv. Camp Mack
(13a) Bayreuth Wendelfoefen
Vokietija.

Skaitykite ir platinkite katalikišką spaudą— laikraštį "Darbininką"!

ĮVAIRŪS SKELBIMAI

A. J. NAMAKSY
REAL ESTATE & INSURANCE
409 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Office Tel. So. Boston 0948
Res. 37 Oriole Street
West Roxbury, Mass.
Tel. Parkway 1233-W

Kas norite įsigyti Saulėtoje Californijoje Namus ar kitas nuosavybes kreipkitės pas:
CHAS. LUKSIS
Realstatininkas
710 N. Van Ness Ave.,
Hollywood 38, Calif.

So. Boston Furniture Co.
Matrasai naujai perdirbami.
Kainos pranešama iš anksto.
Jūsų kreditas geras.
Pristatymas skubus.
380½ West Broadway.
Tel. SOU 2758

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnus
MOTERIS PAGELBININKĖ
Lietuvių Graborius-Balsamuotojas
Turi Notaro Teises
254 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS
Tel. SOUth Boston 2590
Sūnaus gyvenamoji vieta
838 Dorchester Ave.
Tel. COLumbia 2537

CASPER
FUNERAL HOME
187 Dorchester Street
South Boston, Mass
Joseph W. Casper
(KASPERAS)
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia Šermenims Dykai
Tel. SOU Boston 1437
SOU Boston 3960

YAKAVONIS
Funeral Home
741 No. Main St.
Brockton, Mass.
V. YAKAVONIS
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia Šermenims Dykai
Tel. Brockton 8-1580

ZALETSKAS
FUNERAL HOME
564 East Broadway
SOUTH BOSTON, MASS.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graborial ir Balsamuotojai.
Patarnavimas dieną ir naktį.
Koplyčia šermenims Dykai.
NOTARY PUBLIC
Tel. SOU Boston 0815
SOU Boston 2609

ĮVAIRŪS SKELBIMAI

REIKALINGA
SKALBYKLOJE PRESO ORERATORIAI
5 dienų sav. darbas. Geras atlyginimas, darbas pastovus.
STANDARD OVERALL CO.
26 Clayton St., Dorchester,
GE 6-2040
(6-t-16)

Paragvajų Arbata

Mes pardavinėjame **Paragvajų Arbatą** ir prisiunčiam į Jusų namus 12 uncijų tos arbatos už $1.00, arba vieną svarą už $1.25.

Daugelio daktarų yra pasakyta, kad **Paragvajų Arbata** yra gera širdies taisytoja ir energijos kurėja. Ji yra gera virškinamiems organams, stimulas ir maistingiausis vastas nervams bei šilumą teikiantis stimulas raumenų veikimui. Paragvajų Arbata nesudaro nemigo ir sloginamo jausmo, bet atgaivina išsekusias jėgas tų, kurie yra pavergę. Ji yra gera kūno ir proto stiprintoja.

Paragvajų Arbata išblaivo mieguistumą ir yra labai gardi gerti su medum.

ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway,
So. Boston 27, Mass.

DAKTARAI

SOU 2712 Res. BIG 9013
Dr. J. C. Seymour
LANDŽIUS
Lietuvis gydytojas ir chirurgas. Naudoja vėliausią X-Ray aparatą
Pritaiko akinius.
534 E. Broadway,
So. Boston, Mass.
Valandos' 2 iki 4 ir 7 iki 8.

Tel. TROwbridge 6330
J. Repshis, M. D.
(REPŠYS)
Lietuvis Gydytojas
278 Harvard Street
Kampas Inman arti Central Sq.
CAMBRIDGE, MASS.
Ofiso Valandos 2—4 ir 6—8.

Pristatome Alų ir Toniką

Mes turime 11-kos rūšių alaus ir įvairių tonikų. Mes alų ir toniką pristatome vestuvėms, į namus, krikštynoms, parėms ir piknikams. Patarnavimas skubus ir mandagus. Šaukite:

BORIS BEVERAGE CO.
J. ARLAUSKAS — J. SKENDELIS, Savininkai.
220 E St., Tel. SOU 3141, So. Boston, Mass.

Užsisakykite Toniko Pas Mus
Pristatom geriausį toniką
Piknikams, Vestuvėms,
Krikštynoms ir visokiems
Parengimams.
Kainos prieinamos.

Myopia Club Beverage Co.
Grafton Ave., Islington, Mass.
Tel. Dedham 1304-W
PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

Lietuvių Radio Valandos

KONCERTAS

SEKMADIENĮ,
Gegužės - May 2 d., 1948
3:30 val. po pietų
JORDAN HALL
Huntington Ave., kampas Gainsboro St., Boston, Massachusetts

Šis yra metinis **Lietuvių Radio Valandos** koncertas, kurio programą išpildys Šv. Kazimiero lietuvių parapijos, Worcester, Mass., mišrus ir moterų chorai, vadovaujant muzikui Juozui Žemaičiui; Kauno Operos artistas Jonas Butėnas; Bostono Lietuvių Šokėjų grupės ansamblis, vadovaujamas p. Onos Ivaškienės. Taipgi yra pakviestas ir dainininkas Jonas Tamulionis iš Nashua, N. H.

Keturiolikti metai baigiasi kaip mes transliuojame lietuvių radio programą. Du kartu transliavome į Lietuvą. Šiais metais pradėjome antrą radio programą — Lietuvių Katalikų Radio Valandą sekmadieniais. Šeštadieniais nuo 1:15 val. po pietų iki 2:15, o sekmadieniais nuo 10:30 iki 11 val. rytą iš WESX stoties, Salem, Mass., visi lietuviai, kurių radio priimtuvas pasiekia, klausosi turiningų kalbų, įvairių pranešimų, giesmių, lietuviškų liaudies dainų, muzikos kurinių.

Lietuvių Radio Valanda yra didžiausia Naujoje Anglijoje.

Kviečiame visus lietuvius - lietuvaites iš anksto ruoštis ir dalyvauti **Lietuvių Radio Valandos Koncerte.** Iš anksto įsigykite tikietus, kurių kainos šį metą yra tik $1.80 ir $1.20, priskaitant valdžios taksas.

Visais šių **radio programų ir koncerto** reikalais kreipkitės pas **Lietuvių Radio Valandos** vedėją ir pranešėją adresu: **Antanas F. Kneižys, 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.**

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS PO GLOBA MOTINOS ŠVČ.

Pirmininkė — Eva Marksienė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 1298.
Vice-Pirmininkė — G. Gailiūnienė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Ona Ivaškienė, 440 E. 6th St., So. Boston, Mass.
Finansų Rašt. — B. Cūnienė, 29 Gould St., W. Roxbury, Mass. Tel. Parkway — 1864-W
Iždininkė — Ona Siauris, 51 Tampa St., Mattapan, Mass.
Tvarkdarė — Ona Krasauskas, 11 Springer St., So. Boston, Mass.
Kasos Gl. — Elzbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 val. vakare, Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass.
Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininkę.

ŠV. JONO EV. BL. PAŠALPINĖS DRAUGIJOS VALDYBA

Pirmininkas — Juozas Švagždys, 601 6th St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirmininkas — Pranas Tuleikis, 702 E. 5th St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Jonas Glineckis, 5 Thomas Pk., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — Aleksandras Ivaška, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.
Iždininkas—Stasys K. Griganavičius, 699 E. Seventh St., S. Boston, Mass.
Maršalka — Jonas Zaikis, 787 E. Broadway, So. Boston, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio 2 val. po pietų. Parapijos salėj, 492 E. 7th St., So. Boston, Mass.

Geriausia Užeiga Vyrams ir Moterims yra
SOUTH BOSTON CAFE

Vincas Balukonis, Savininkas.
Pagamina gerus lietuviškus pietus, užlaiko geriausį alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiškai ir mandagiai patarnauja.
258 West Broadway, South Boston, Mass.

Literatūra

Vyt. Tamulaitis.

Tėvo Testamentas

(Tęsinys)

Svečiai, lyg susitarę, pakilo nuo stalo ir priėjo prie tėvo. Su tuo įkyriu įkaušusio žmogaus atkaklumu, kuris niekada nepatraukia, o tik dar labiau atstumia, juodu norėjo perkalbėti tėvą, tai prikišdami jam nedraugiškumą, tai girdami širdingumą. Kai ir tas nepadėjo, juodu tvirtai paėmė tėvą už rankų ir tempte ėmė tempti prie stalo, lyg netekusį jėgų priešintis.

"Motiejau, na tik arčiau! Na, tik dar žingsnį... Prisėsk, paragauk burnelę! už mūsų sveikatą, už mūsų bičiulystę..." įkyriai zirzėjo į ausis, vilkte vilkdami jį per aslą, lyg nevaldantį kojų.

Kai pamačiau taip nešamą tėvą, su nusvirusia galva ir išsidraikiusiais žilais plaukais, pajutau širdyje neramumą ir baimę, ašaros ėmė veržtis į akis. Niekas jam nebuvo atsitikę, bet tėvo nusvirusi galva priminė man kažką siaubingo. Pašokau ant kojų ir pribėgau arčiau jo. Nedrįsau ką nors sakyti, tik žiūrėjau į raukšlėtą kaktą, vis labiau apimamas nerimo.

Tada ūsočius pripylė taurę ir prikišo tėvui prie lūpų.

"Motiejau, Motiejau, tik lašelį..." kartojo švokšdamas, "kaip mes vieni be tavęs!... Tiek kelio keliauta, širdingumo ieškota!? Na tik...

Tada tėvas kilstelėjo galvą ir pamatė mane. Atsimenu tu rūpestingu, paraudusių akių žvilgsnį ir šiandieną. Nors tai buvo tik akymirksnis, bet negaliu tos staiga užsiliepsnojusios ugnies akių lampučiuose, kuri šoktelėjo ant kaktos ir kietų veido bruožų. Jis su pasišlykštėjimu greit nusisuko, išsitiesdamas į prieki, lyg stumdamas nuo savęs kažką tragiško ir baisaus, ko negalėjo išreikšti žodžiais.

Ūsočius atitraukė taurelę, išliedamas ją ant žemės, bet ištiestos tėvo rankos dar momentui pasiliko lempos šviesoje. Nieko tada daugiau nemačiau, tik šias sugrubusias, nuo sunkaus darbo tėvo rankas su ryžtingai ištiestais pirštais. Aštriai iššokusios gyslos buvo valingai įsitempusios, stumdamos visa jėga nuo savęs tai, kas buvo sukrėtę jo širdį ligi sielos gelmių. Nebuvo, rodos, dabar jėgos, kuri būtų privertusi jas bejėgiai nusvirti. Jo lūpos ėmė drebėti, nerasdamos pirmo žodžio, kurį turėjo ištarti. Bet staiga jis išsitiesė, atsistodamas tvirtai ant kojų, šaltai atsisuko į svečius ir nelauktai griežtai ištarė: "Išeikite... Labanaktis!..."

"Argi pyksti, Motiejau? Kas gi tau? dar bandė ūsočius kalbinti, bet tėvas tik mostelėjo ranka, pakartodamas: "Labanaktis!"

Kaimynai žvilgterėjo vienas į antrą ir dingo tarpduryje.

Tėvas atsisėdo už tuščio stalo ir ilgai rymojo, netardamas žodžio, neatsakydamas net į motinos priekaištus. Nežinau, ką jis tada galvojo, bet tai liko man nerašytu testamentu. Tos jo sunkios, ištiestos rankos, stumiančios nuo savęs visa jėga kažką baisaus, ko ir šiandien negaliu suprasti ir išreikšti žodžiais, visada iškyla man prieš akis, kada tik sėduosi prieš stovintį butelį už paruošto stalo...

VILTIES GIESMĖ

Be liepsnos pats laužas rūksta,
Rožės gražnai saulės trūksta—
Viešių taurei stinga vyno —
Stinga burei vandenyno...

Pūskit ugnį, žemės vėjai!
Sodriai žels, ką žemė sėja...
Riskit vyno šulę naują —
Šiąnakt čia drąsa puotauja!

Verda jūroj audros putos,
Traukia laivą burės drūtos —
Būk drąsi, žmogaus širduže,
Tavo troškiui marios ūžia...

Mūsų lobis — žemės toliai —
Gerbkit žemės skirtį, broliai,
Vargo viltys ne apgaulė —
Jų galinga auklė — saulė!

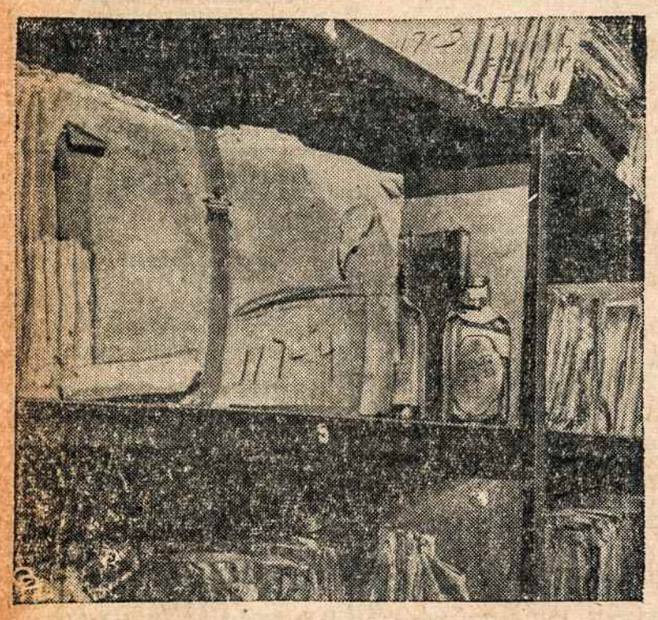

Šis paveikslas išleistas House Appropriations Komiteto Washington, D. C., kad paremti savo kaltinimus, kad Bureau of International Revenue išleidžia nereikalingai pinigų. Šie supakuoti pakai tai pilni tuščių nuo degtinės bonkų.

Amerikos Legijono Cook Apskrities Čempijonai

Darius-Girėnas Post 271, The American Legion, basketball rinktinė, kuri šįmet vėl laimėjo Cook apskrities čempijonatą, nugalėdama Schweitzer Post 272 rinktinę. Žaidimas įvyko kovo 19 d., Hawthorne Gymnasius, Oak Park, Illinois. Darius-Girėnas Posto rinktinė išėjo laimėtoja su 41 tašku prieš Schweitzer Post 36 taškus.

Šiame atvaizde, žiūrint iš kairės į dešinę, pirmoj eilėj sėdi: Ralph Stanis, Ben Zilius, Richard Vilkas, Commander John J. Karalaitis, Frank Vaickus, Leonard Peciliunas, Bill Butaska. Stovi: Sr. Vice-Commander L. Gubista, Team Manager Albert Bartulis, Al Peciliunas, Ray Gestaut, Phil Krause, Richard Mason, Anthony Lauraitis, Coach. Atvaizde nėra dar dviejų rinktinės narių: Casey Wanago ir Chester Kanusis. **J. A. Mickels,** Publicity Chairman.

Kada?

Kada gi nušvis ūkanotas dangus
Ir liūliuojančio Nemuno vandenys ramūs?
Kada išsiverš iš krūtinių brangus
Mūsų laisvės ir džiaugsmo Te Deum laudamus?...

Kada pasibaigs brolžudybės niaurus
Įnirtimas, apėmęs nūn visą žmoniją?
Kada bepraeis šitas kerštas žiaurus,
Įgyvendinęs smurto baisaus tironiją?

Kada žmoniškumas ir meilė šventa
Neapykantos narsą pakeis čia pasauly?
Kada vėl žmogaus čia teisė paminta
Bus visiems ta pati, lyg gaivinanti saulė?

Nėr nieko čia švento ir nieko brangaus —
Taip pamynė čia viską jau kraugeris plienas —
Kada gi tad žodis vėl prasmę atgaus
Ir nelaisvę nuo laisvės atskirs vėl kiekvienas?

Ar ištisos tautos be žado jau bus
Ir bus verčiamos garbint vergėją ir pančius?
Visur vien tik kraujas ir skurdas siaubus,
Bet nejaudina nieko jau artimo kančios...

Kada gi likimas tironą palauš?
O palauš jo puikybę ir išdidų sprandą...
Vėl laisvės aušrinė iš ūkanos auš
Ir pakilęs galingas pavasario gandas

Nuvers šiandienykščių tironų stabus...
Vėl mes eisime drąsūs, kaip Panerio tauras,
Vėl nieks prašalaitis tėvynėj nebus —
Ir skambės tada giesmės, mauros tad litaurai...

Kada gi nušvis ūkanotas dangus
Ir liūliuojančio Nemuno vandenys ramūs?
Kada išsiverš iš krūtinių brangus
Mūsų laisvės ir džiaugsmo Te Deum laudamus?...

J. Aistis.

ARGI NE SAPNAS BUVO, O NAKTIS, TADA...

(Prof. kun. St. Ylos 40 m. sukakties proga)

Antraštėje užrašyti žodžiai yra paimti iš sukaktuvininko Prof. kun. Stasio Ylos kaceto sukurto eilėraščio "Naktis", kuris ypatingai atitinka savo paskirtį, norint pavaizduoti jo praeitą Golgotos kelią, būnant dvejus metus nacių kalinamam Stutthofo koncentracijos stovykloje.

Ir štai, tas baisus košmaras praėjo, baisiosios kančios ir žiaurūs pergyvenimai palikę praeity. Gerbiamasis sukaktuvininkas gyvena mūsų tarpe, nors, nebe to, žinoma, kad jis nejaustų koncentracijos stovykloje patirtų kančių ir bado pasekmių savyje. Sutrikdyta jo ir dabar sveikata, bet gera nuotaika ir malonus šypsnis nuo jo lūpų niekad nepranyksta. Šis švelnios sielos žmogus šiandieną tikrai tegalėtų paklausti: "Argi ne sapnas buvo, o naktie, tada?..."

Manau, nėra iš lietuvių tokio žmogaus, kuris nebūtų girdėjęs Prof. kun. Stasio Ylos vardo. Nežiūrint ar tai jis būtų senas, ar jaunas — visi tą ketvertos raidžių trumputę pavardę yra girdėję. Didelė dauguma yra klausęsi jo gražių pamokslų, kiti skaitė jo parašytas knygas, treti — domėjosi jo gražiais straipsniais periodinėj spaudoj, ketvirti — bevartydami mūsų tautos kankinių, pergyvenusių baisias kančias nacių kacetuose, sąrašus — vis randa ir trumputę Ylos pavardę. O už ką jis buvo kalinamas? — Tik už tai, kad mylėjo savo Tėvynę daugiau negu pats save, kad dirbo jos išlaisvinimo labui ir troško matyti Lietuvą vėl laisvą, gražią ir nepriklausomą bent kokiems okupantams...

Iš čia iškeltos minties atrodytų, kad sukaktuvininką visi gerai žino ir pažįsta, tačiau aš vis dėlto siūlau: perbėkime nors trumpučiais bruožais neveltui ir gražiai pragyventą jo 40 metų laiko tarpą, tuo pačiu, žinoma, jam palinkėdami tų metų dar neskaityti puse savo amžiaus, o gyventi dar ilgiau, ilgiau...

Stasys Yla gimė 1908 sausio 5 d. Luciūnų km., Kurklių valsč., Ukmergės apskr. Gimnaziją pradžioje lankė Ukmergėje, bet ją baigė 1928 m. Kaune. Universitetą baigė ir kunigo šventimus priėmė 1932 m. Nuo 1935 m. dėstė Vytauto Didžiojo Universiteto Teologijos - Filosofijos fakultete, Teologijos skyriuje. O per tą laiką kiek šiaip gražaus darbo nuveikė Prof. Yla. Tik pažiūrėkime: jis yra parašęs visą eilę knygų, kaip: Poleminė liet. literatūra, Laisvės problema, Dabarties žmogus, Socialinė sielovada, Psichologinė literatūros studija, Siauroji ar pilnutinė katalikybė, nerami dabartis ir ateities perspektyvos, Ateina naujas kunigas, Krikščionybės įvedimas Lietuvoje ir kit. Tai vis ankstyvesnieji — laisvės meto kūriniai, bet žinokime, kad "nerami" ir "agresingai" nusiteikusi siela niekada nepasilieka defensyvoj — ji žengia vis pirmyn ir pirmyn. Šiuo atveju taip yra ir su Prof. Yla. Nežiūrint kur jis begyveno ir kokius vargus kentė, tačiau vis kūrė ir kūrė...

Jo 1940 m. sėkmingos pastoracijos kūrinys — maldaknygė tremtiniams — Lietuvių maldos ir giesmės (naujoje laidoje Apsaugok Aukščiausias).

Koncentracijos stovykloje Stutthofe dalyvavo Sruogos literatų būrely. Ten rašė maldas ir giesmes, kurių pora buvo sukomponuota ir giedama kalinamų lietuvių inteligentų. Toj siaubingoj aplinkumoj jis sukūrė nemaža ir pasaulietiško turinio kūrinių. Lieteratūrinius dalykus ir dienoraštinius rankraščius šiaip taip autorius vis dėlto išgelbėjo. Kaip jų vaisių, štai, tremtyje turime išleistą Juozo Yluvio slapyvardžiu kacetinės poezijos rinkinį 'Sutryptame kely'. Šiame rinkiny eilėraščiai, atrodo, parašyti krauju ir kančioje drebančia ranka. Juose įdėta visa kankinio siela ir širdis. Be to, tremtyje su džiaugsmu sutikome jo gražiu stiliumi parašytą knygą — studiją "Meilė".

O kas suskaitys, kiek Ylos straipsnių yra buvę periodinėj spaudoj kaip Nepriklausomoj Lietuvoj, taip ir čia, tremtyje? Skaičius būtų tikrai gražus ir imponuojantis. Lietuvoje Prof. kun. St. Yla buvo vienas iš dienraščio XX Amžiaus steigėjų ir jo redakcinio kolektyvo narys.

Už pogrindine veiklą prieš naciškuosius okupantus 1943 m. kovo 16 d. gestapo buvo suimtas ir išvežtas į Stutthofo koncentracijos stovyklą, kur iškalėjo dvejus metus. Iš ten Sąjungininkų buvo išlaisvintas 1945 m. kovo 12 dieną.

Pergyvenęs tiek daug kančių, žvelgęs badui ir mirčiai į akis, Prof. Yla, vienok, nepalūžo. Jo sveikata nors apardyta, bet dvasioje jis kaip buvęs — ir dabar tebėra milžinas. Šiuo metu sukaktuvininkas sėkmingai dirba Šv. Sosto Delegatūroje. Tremtyje gyvendamas subūrė į Lietuvos Antinacinės Rezistencijos Politinių Kalinių Sąjungą išlikusius gyvus dėl Lietuvos laisvės kovotojus — buv. politinius kalinius ir tai Sąjungai gražiai vadovavo nuo 1946 m. rugpiūčio 28 d. iki 1947 m. rugpiūčio 22 d.

Baigiant, norisi pastebėti, kad šiais trumpais žodžiais, anaiptol, neaprėptinas to veikliojo vyro nuveiktas darbas ligi šiol, tačiau, tikėkime, kad ne paskutinę sukaktį malonus sukaktuvininkas švenčia — bus laikas ir gal geresnės sąlygos smulkiau tą visą panagrinėti.

Vieną tik norėtųsi pasakyti, kad daug kas ir daug ko, išskyrus, žinoma, dvejus metus konclagerio, galėtų pavydėti Prof. kun. Stasiui Ylai. Norėtųsi pavydėti jo auksinės sielos, kokią ne visi turi, norėtųsi pavydėti to švelnaus šypsnio, kuris niekad nedingsta nuo jo lūpų, netgi sunkiose tremties sąlygose. O kiek daug mūsiškių čia, tremtyje, vaikšto parūgę ir rodą palūžimo ligos simptomus. Visiems reikėtų pavyzdį imti iš šio vyro. Jis matęs blogesnio, tai nebijo ir blogo. Gal tas šypsnis jam priduoda tiek energijos ir veiklumo kaip Dievo, taip ir Tėvynės darbe.

Norėtųsi pavydėti sukaktuvininkui ir tų sidabrinių žodžių, kurie liejasi iš jo lūpų sakant pamokslus ar kalbant ne bažnyčioje, bet prieš pasauliečius susirinkimuose, suvažiavimuose ir kitur. Taipogi norėtųsi išvogti (nors nekuklus pasisakymas) jo tą aštriąją plunksną, kuria jis taip gražiai rašo knygose ir laikraščiuose. O ir jo gražiosios mintys, pareikštos žodžiu ar raštu — taip pat į tokią "pagundą" veda ir daug, o daug dar ko norėtų jam pavydėti. Žinoma, tuo "pavydu" ir klastingumu "išvogti" nesinorėtų nuskriausti paties sukaktuvininko, bet čia pat žmogus ir pagalvoji: "Kodėl gi ir aš negalėčiau taip kalbėti, taip rašyti, kaip Yla..."

Gyvuok, šviesk ir kurk dar ilgus, o ilgus metus, mielas sukaktuvininke, — tai mūsų linkėjimas Tau. Vesk mus, kaip vedęs ir toliau Dievo ir Tėvynės laisvės keliu. To mes Tavęs prašome ir to mes Tau linkime.

Pranys Alšėnas.

Graži Laida "Kalifornijos Lietuvio" Žurnalo

'Kalifornijos Lietuvio' No. 2-3 išėjo žymiai padidintas ir gausiai iliustruotas iš vietos lietuvių veikimo. Jame telpa šie niekad nesenstą straipsniai: 'Mūsų Prisikėlimas'— K. J. K., 'Prelatą Julių Maciejauską Prisimenant' — Algis Rėgis, 'Anniversary of Lithuania's Independence' — Loyolos Universiteto rektorius S. J. Whelan, S. J., 'Lithuania's Historic Struggle for Independence' — Dr. Gordon S. Watkins, Kalifornijos universiteto profesorius, 'Nepriklausomos Lietuvos Ekonominis Gyvenimas" — V. Rocevičius, "About Helen Bartush - Swaggart", 'Lithuania under the Clock of Red Democracy" ir kiti straipsniai bei apžvalgos.

"K. L." yra leidžiamas "Kalifornijos Lietuvio Bičiulių". Prenumerata metams — $2.00. Spausdinamas ir redaguojamas Los Angelyje— 9204 S. Broadway, L. A. 3, Calif. Kiekvienas lietuvis turėtų paremti kaliforniečių pastangas kovoje prieš Maskvai parsidavėlius ir ugdant tautiniai bei religiniai susipratusias lietuvių kolonijas.

Ant.

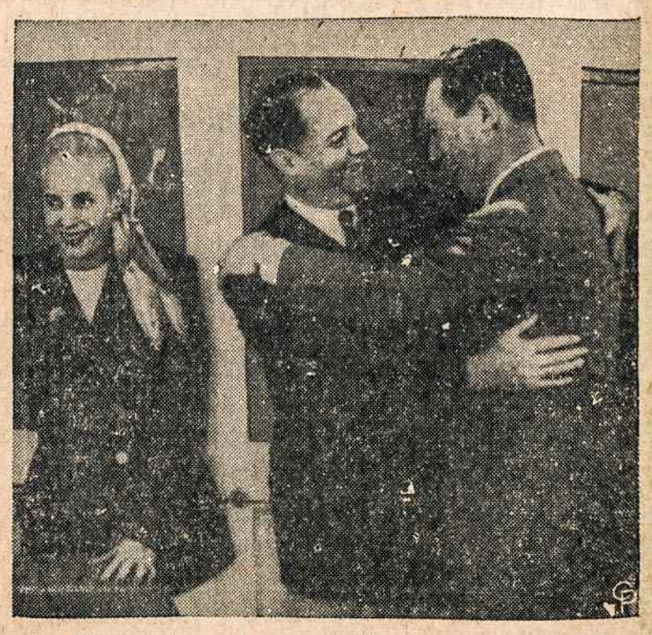

Pietų Amerikos prezidentas irgi konferuoja. Vaizdas parodo dešinėj Argentinos prezidentą Juan Peron apsikabinusį Urugvajaus prezidentą Luis B. Berres. Kairėj matosi Argentinos prezidento žmona. Konferencijos tarimai spaudai nepranešami. Jie susitiko ant laivo, kuris plaukioja upe Plate, Argentinoj.